

Hà Nội, ngày 04 tháng 11 năm 2021

BÁO CÁO

**Kết quả thực hiện phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước
giai đoạn 2016-2021 và định hướng đẩy mạnh phân cấp, phân quyền
trong quản lý nhà nước**

Thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Nghị quyết số 18-NQ/TW của Hội nghị Trung ương 6 khóa XII và Nghị quyết số 08/2021/QH15 ngày 23/7/2021 của Quốc hội khóa XV về cơ cấu tổ chức của Chính phủ nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV, trong đó nêu rõ nhiệm vụ Chính phủ cần tập trung đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước. Theo đó, thời gian qua, Chính phủ đã chỉ đạo sâu sát, quyết liệt và giao Bộ Nội vụ chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương rà soát, đánh giá nghiêm túc thực trạng việc phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước; đề xuất đẩy mạnh thực hiện phân cấp, phân quyền trên cơ sở quán triệt quan điểm của Đảng tại Nghị quyết Đại hội XIII là: *“Đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, xác định rõ trách nhiệm giữa Chính phủ với các bộ, ngành; giữa Chính phủ, các bộ, ngành với chính quyền địa phương; khắc phục triệt để chồng chéo chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn; bảo đảm quản lý nhà nước thống nhất, đồng thời phát huy vai trò chủ động, sáng tạo, tinh thần trách nhiệm của từng cấp, từng ngành”* nhằm hoàn thiện đồng bộ thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, tập trung tháo gỡ các điểm nghẽn, phát huy mọi nguồn lực và tạo đột phá để phát triển. Kết quả rà soát, đánh giá và định hướng đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước cụ thể như sau:

A. SỰ CẦN THIẾT, CĂN CỨ, PHẠM VI NGHIÊN CỨU VÀ QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG BÁO CÁO

I. SỰ CẦN THIẾT XÂY DỰNG BÁO CÁO

1. Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị Trung ương 6 khóa XII một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 18-NQ/TW) đã xác định nhiệm vụ: *“Chính phủ, các Bộ, ngành tiếp tục thực hiện đổi mới, kiện toàn, sắp xếp tổ chức bộ máy theo hướng tập trung vào quản lý vĩ mô, xây dựng chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, luật pháp, cơ chế, chính sách; nâng cao năng lực chỉ đạo, điều hành và hiệu quả tổ chức thực hiện; tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra việc chấp hành”* (khoản 2.2 Mục III) và *“Thực hiện phân cấp, phân quyền mạnh mẽ, hợp lý giữa trung ương và địa phương, giữa cấp trên và cấp*

dưới, gắn quyền với trách nhiệm; đồng thời, xây dựng cơ chế kiểm soát quyền lực chặt chẽ bằng các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước, bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch, đề cao trách nhiệm giải trình và tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện. Khuyến khích sự năng động, sáng tạo và phát huy tính tích cực, chủ động của các cấp, các ngành, các địa phương trong việc xây dựng, kiện toàn tổ chức, tinh gọn bộ máy, tinh giản biên chế” (khoản 1 Mục III).

2. Nghị quyết số 56/2017/QH14 ngày 24/11/2017 của Quốc hội khóa XIV về tiếp tục cải cách tổ chức bộ máy hành chính nhà nước tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 56/2017/QH14) đã xác định nhiệm vụ: “*Đẩy mạnh phân quyền, phân cấp trong quản lý nhà nước giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ với các Bộ, cơ quan ngang Bộ, chính quyền địa phương và giữa chính quyền cấp trên với chính quyền cấp dưới; giao quyền chủ động cho cấp dưới, gắn quyền hạn với trách nhiệm, đồng thời tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát và kiểm soát quyền lực hiệu quả*” (điểm b khoản 2 Điều 2).

3. Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII đã xác định nhiệm vụ: “*Đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, xác định rõ trách nhiệm giữa Chính phủ với các bộ, ngành; giữa Chính phủ, các bộ, ngành với chính quyền địa phương; khắc phục triệt để tình trạng chồng chéo chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn; bảo đảm quản lý nhà nước thống nhất, đồng thời phát huy vai trò chủ động, sáng tạo, tinh thần trách nhiệm của từng cấp, từng ngành*” (Mục XIII).

4. Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021-2030 được Đại hội XIII của Đảng thông qua đã xác định nhiệm vụ: “*Đẩy mạnh và hoàn thiện cơ chế phân cấp, phân quyền, ủy quyền, bảo đảm quản lý thống nhất, hiệu lực, hiệu quả hoạt động; đồng thời phát huy tính chủ động, sáng tạo, đề cao tinh thần trách nhiệm của từng cấp, từng ngành gắn với cơ chế kiểm soát quyền lực. Mở rộng dân chủ đi đôi với tăng cường kỷ luật, kỷ cương*” (khoản 10, Mục V).

5. Hiến pháp năm 2013 quy định: “*Nhà nước xây dựng và hoàn thiện thể chế kinh tế, điều tiết nền kinh tế trên cơ sở tôn trọng các quy luật thị trường; thực hiện phân công, phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước; thúc đẩy liên kết kinh tế vùng, bảo đảm tính thống nhất của nền kinh tế quốc dân*” (Điều 52) và “*Chính quyền địa phương tổ chức và bảo đảm việc thi hành Hiến pháp và pháp luật tại địa phương; quyết định các vấn đề của địa phương do luật định; chịu sự kiểm tra, giám sát của cơ quan nhà nước cấp trên*” (Điều 112).

6. Luật Tổ chức Chính phủ năm 2015 đã quy định “*Phân cấp, phân quyền hợp lý giữa Chính phủ với chính quyền địa phương, bảo đảm quyền quản lý thống nhất của Chính phủ và phát huy tính chủ động, sáng tạo, tự chịu trách nhiệm của chính quyền địa phương*” là một trong 05 nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Chính phủ (Điều 5); Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015

(được sửa đổi, bổ sung năm 2019) đã quy định về: “Phân cấp cho chính quyền địa phương (Điều 13); “Phân quyền cho chính quyền địa phương” (Điều 12); đồng thời, quy định rõ việc phân cấp (trong các văn bản quy phạm pháp luật), phân quyền (trong các luật) phải bảo đảm 06 nguyên tắc quy định tại khoản 2 Điều 11. Theo đó, các nội dung về phân cấp, phân quyền cụ thể trong từng ngành, lĩnh vực được quy định tại văn bản pháp luật chuyên ngành.

Từ quy định của Đảng, của Quốc hội và Hiến pháp năm 2013 và các Luật nêu trên cho thấy, việc đánh giá kết quả thực hiện phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước giai đoạn 2016-2021 và đề xuất định hướng, nhiệm vụ, giải pháp đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước là cần thiết.

II. CĂN CỨ XÂY DỰNG BÁO CÁO

1. Căn cứ chính trị

- Nghị quyết Đại hội XII, XIII của Đảng.
- Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị Trung ương 6 khóa XII một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 18-NQ/TW).
- Kết luận số 19-KL/TW ngày 14/10/2021 của Bộ Chính trị về định hướng chương trình xây dựng pháp luật nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV.

2. Căn cứ pháp lý

- Hiến pháp năm 2013.
- Luật Tổ chức Chính phủ, Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (được sửa đổi, bổ sung năm 2019).
- Nghị quyết số 56/2017/QH14 ngày 24/11/2017 của Quốc hội về tiếp tục cải cách tổ chức bộ máy hành chính nhà nước tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 56/2017/QH14).
- Các văn bản quy phạm pháp luật theo ngành, lĩnh vực.
- Nghị quyết số 21/NQ-CP ngày 21/3/2016 về phân cấp quản lý nhà nước giữa Chính phủ và Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 21/NQ-CP).
- Nghị quyết số 99/NQ-CP ngày 24/6/2020 về đẩy mạnh phân cấp quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 99/NQ-CP).
- Nghị quyết số 50/NQ-CP ngày 20/5/2021 của Chính phủ về Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 50/NQ-CP).

- Nghị quyết số 76/NQ-CP ngày 15/7/2021 của Chính phủ ban hành Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2021 - 2030 (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 76/NQ-CP).

3. Căn cứ thực tiễn

- Trên cơ sở kết quả triển khai thực hiện phân cấp, phân quyền qua 02 giai đoạn Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước 2001-2010 và 2011-2020, vấn đề đẩy mạnh phân cấp, phân quyền tiếp tục được xác định là một trong những nội dung của đột phá chiến lược theo Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng; đồng thời là nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm của Chính phủ cần tập trung chỉ đạo, tổ chức triển khai trong nhiệm kỳ 2021-2026 và các năm tiếp theo.

- Báo cáo số 1403/BNV-TCBC ngày 02/4/2019 của Bộ Nội vụ báo cáo Thủ tướng Chính phủ về sơ kết tình hình triển khai thực hiện Nghị quyết số 21/NQ-CP ngày 21/3/2016 của Chính phủ về phân cấp quản lý nhà nước giữa Chính phủ và Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và đề xuất giải pháp tiếp tục phân cấp, phân quyền mạnh mẽ cho các địa phương, nhất là đối với Thành phố Hồ Chí Minh.

- Báo cáo tổng quan về công tác xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật và thi hành pháp luật giai đoạn 2016–2020 của Bộ Tư pháp tại Hội nghị của Chính phủ về công tác xây dựng, hoàn thiện pháp luật và thi hành pháp luật (ngày 24/11/2020).

- Báo cáo số 128/BC-CP ngày 19/4/2021 của Chính phủ tổng kết Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2011-2020 và định hướng giai đoạn 2021-2030 đã đánh giá rõ hiệu quả của việc hoàn thiện thể chế và đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong việc thực hiện các mục tiêu của cải cách hành chính và các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2011-2020.

III. PHẠM VI NGHIÊN CỨU VÀ QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG BÁO CÁO

1. Phạm vi nghiên cứu của Báo cáo

Thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Nghị quyết số 18-NQ/TW của Hội nghị Trung ương 6 khóa XII, Nghị quyết số 56/2017/QH14 của Quốc hội và Nghị quyết số 50/NQ-CP của Chính phủ, căn cứ quy định của Hiến pháp năm 2013 và Luật Tổ chức Chính phủ, Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (được sửa đổi, bổ sung năm 2019), việc hoàn thiện các quy định về phân cấp, phân quyền giữa các cơ quan trong hệ thống tổ chức hành chính nhà nước từ Trung ương đến địa phương được nghiên cứu với phạm vi như sau:

a) Phân quyền quản lý nhà nước giữa Trung ương và địa phương theo ngành, lĩnh vực

b) Phân cấp quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực: (1) Giữa Chính phủ với các Bộ, cơ quan ngang Bộ; (2) Giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ, cơ quan ngang Bộ với chính quyền địa phương cấp tỉnh (căn cứ điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của từng địa phương, giao chính quyền cấp tỉnh quyết định nội dung phân cấp giữa các cấp chính quyền ở địa phương cho phù hợp).

2. Quá trình xây dựng Báo cáo

Để xây dựng Báo cáo, Chính phủ đã giao Bộ Nội vụ chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương thực hiện các công việc sau:

- Đề nghị các Bộ, ngành, địa phương báo cáo tình hình, kết quả thực hiện phân cấp, phân quyền quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực giai đoạn 2016-2021 và định hướng tiếp tục thực hiện giai đoạn 2021-2026 (tại Văn bản số 3452/BNV-TCBC ngày 16/7/2021 và đơn đốc tại Văn bản số 3637/BNV-TCBC ngày 26/7/2021, Văn bản số 3735/BNV-TCBC ngày 30/7/2021).

- Đề nghị các 07 Bộ và 08 địa phương chuẩn bị báo cáo tham luận tại Hội nghị (tại Văn bản số 3497/BNV-TCBC ngày 19/7/2021 và đơn đốc tại Văn bản số 3736/BNV-TCBC ngày 30/7/2021); đồng thời, đề nghị 05 cơ quan liên quan (Văn bản số 3971/BNV-TCBC ngày 14/8/2021) và 05 chuyên gia, nhà khoa học chuẩn bị ý kiến tham luận tại Hội nghị.

- Đề nghị Văn phòng Chính phủ phối hợp, báo cáo Thủ tướng Chính phủ về Kế hoạch tổ chức Hội nghị (tại Văn bản số 3555/BNV-TCBC ngày 21/7/2021).

- Bộ Nội vụ đã tổng hợp, dự thảo Báo cáo kết quả thực hiện phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước giai đoạn 2016-2021 và định hướng đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước và xây dựng dự thảo Nghị quyết của Chính phủ về đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước (gửi lấy ý kiến Bộ, ngành và địa phương tại Văn bản số 3781/BNV-TCBC ngày 03/8/2021).

- Đề nghị các Bộ, cơ quan ngang Bộ đề xuất cụ thể các nội dung định hướng phân cấp, phân quyền theo ngành, lĩnh vực trên cơ sở các nội dung đề xuất của các địa phương (tại Văn bản số 3812/BNV-TCBC ngày 06/8/2021).

- Bộ Nội vụ tổng hợp, tiếp thu, giải trình ý kiến của các Bộ, ngành, địa phương và hoàn thiện Báo cáo¹, dự thảo Nghị quyết, báo cáo Thường trực Chính

¹ Bộ Nội vụ đã phối hợp với Bộ Tư pháp (Văn bản số 3309/BTP-PLHSHC ngày 23/9/2021) và Văn phòng Chính phủ rà soát danh mục dự kiến các văn bản cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới để thực hiện phân cấp, phân quyền, xác định rõ lộ trình thực hiện theo từng năm trong từng ngành, lĩnh vực.

phủ, Thủ tướng Chính phủ trước khi tổ chức Hội nghị của Chính phủ về đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước.

Trên cơ sở kết quả báo cáo của Bộ Nội vụ, Chính phủ thống nhất tổ chức Hội nghị trực tuyến về đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước.

B. KẾT QUẢ THỰC HIỆN PHÂN CẤP, PHÂN QUYỀN GIAI ĐOẠN 2016-2021 VÀ 01 NĂM THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT SỐ 99/NQ-CP

Đẩy mạnh phân cấp, phân quyền là chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước, đã được triển khai qua 02 giai đoạn Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước 2001-2010 và 2011-2020 và tiếp tục được xác định là một trong những nội dung của đột phá chiến lược theo Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng; đồng thời là nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm của Chính phủ cần tập trung chỉ đạo, tổ chức triển khai trong nhiệm kỳ 2021-2026 và các năm tiếp theo.

Căn cứ quy định của Hiến pháp năm 2013, Luật Tổ chức Chính phủ, Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (được sửa đổi, bổ sung năm 2019), kết quả thực hiện phân cấp, phân quyền quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực trong giai đoạn 2016-2021 được đánh giá như sau:

I. VỀ CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, ĐIỀU HÀNH

Trong giai đoạn 2016-2021, thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, Nghị quyết số 18-NQ/TW của Hội nghị Trung ương 6 khóa XII và Nghị quyết số 56/2017/QH14 của Quốc hội, Chính phủ đã ban hành 02 Nghị quyết: (1) Nghị quyết số 21/NQ-CP; (2) Nghị quyết số 99/NQ-CP; đồng thời, theo chương trình công tác hàng năm của Chính phủ, đặc biệt là các phiên họp chuyên đề của Chính phủ về xây dựng pháp luật, Chính phủ, các bộ, ngành, địa phương đã thường xuyên quan tâm, tập trung chỉ đạo xây dựng các thể chế thuộc phạm vi quản lý, đã chú trọng việc xây dựng các dự thảo luật, pháp lệnh trình Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội và ban hành một số lượng lớn nghị định hướng dẫn thi hành luật, pháp lệnh để thể chế hóa chủ trương của Đảng về đẩy mạnh phân cấp, phân quyền.

Riêng đối với việc tổ chức triển khai Nghị quyết số 21/NQ-CP và Nghị quyết số 99/NQ-CP, Bộ Nội vụ là cơ quan được Chính phủ giao theo dõi, đôn đốc việc triển khai thực hiện các Nghị quyết nêu trên đã có các văn bản hướng dẫn, đôn đốc các Bộ, ngành, địa phương tổ chức thực hiện các nhiệm vụ được giao. Theo đó, căn cứ quan điểm, mục tiêu, nguyên tắc và các ngành, lĩnh vực cần tập trung phân cấp quản lý nhà nước tại các nghị quyết của Chính phủ nêu trên, các Bộ, ngành, địa phương đã xây dựng kế hoạch tổ chức triển khai thực hiện, trong đó tập trung vào nhiệm vụ rà soát, sửa đổi, bổ sung các quy định của pháp luật để cụ thể hóa các định hướng phân cấp của Chính phủ.

Nhận xét chung, các Bộ, ngành đã chủ động, tích cực trong công tác tham mưu, báo cáo Chính phủ đề trình Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội sửa đổi, bổ sung các luật, pháp lệnh theo Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh hằng năm; đồng thời, báo cáo Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đề sửa đổi, bổ sung các Nghị định của Chính phủ, Quyết định của Thủ tướng Chính phủ và ban hành các Thông tư theo thẩm quyền; Ủy ban nhân dân cấp tỉnh đã chủ động chuẩn bị các điều kiện cần thiết để tiếp nhận phân cấp và ban hành các Quyết định để thực hiện phân cấp giữa các cấp hành chính ở địa phương nhằm phân định rõ nhiệm vụ, quyền hạn và thẩm quyền, trách nhiệm của từng cấp, từng ngành trong quản lý nhà nước. Đến nay, việc sửa đổi, bổ sung các văn bản quy phạm pháp luật cơ bản được tổ chức triển khai theo đúng kế hoạch.

II. VỀ KẾT QUẢ TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

1. Kết quả hoàn thiện thể chế để thực hiện phân cấp, phân quyền

1.1. Triển khai theo Nghị quyết số 21/NQ-CP

Theo Nghị quyết số 21/NQ-CP, Chính phủ tập trung đẩy mạnh phân cấp cho Ủy ban nhân dân cấp tỉnh trong 05 ngành, lĩnh vực, gồm: (1) Quản lý ngân sách nhà nước²; (2) Thực hiện quyền, nghĩa vụ của chủ sở hữu nhà nước đối với doanh nghiệp nhà nước và phần vốn Nhà nước đầu tư vào doanh nghiệp³; (3) Quản lý đầu tư (đối với đầu tư từ vốn ngân sách nhà nước và vốn trái phiếu Chính phủ)⁴; (4) Quản lý công vụ, cán bộ, công chức, viên chức⁵; (5) Quản lý đất đai⁶ (thuộc phạm vi quản lý của 04 Bộ: Tài chính; Kế hoạch và Đầu tư; Nội vụ; Tài nguyên và Môi trường). Tuy không xác định cụ thể các văn bản cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới để thực hiện phân cấp, nhưng căn cứ mục tiêu, nguyên tắc và định hướng phân cấp tại Nghị quyết số 21/NQ-CP, 04 Bộ đã chủ động rà soát, đánh giá và đề xuất nội dung phân cấp để trình cấp có thẩm quyền ban hành: 03 Luật, 02 Nghị quyết của Quốc hội; 04 Nghị định. Ngoài 05 ngành, lĩnh vực nêu trên, căn cứ mục tiêu, nguyên tắc phân cấp tại Nghị quyết, các Bộ, cơ quan ngang Bộ đã chủ động rà soát và đề xuất một số nội dung thực hiện phân cấp quản lý nhà nước thuộc 16 ngành, lĩnh vực: Kế hoạch và Đầu tư; Tài chính; Công Thương; Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; Giao thông vận tải; Xây dựng; Tài

² Đã ban hành 02 Nghị quyết của Quốc hội về thí điểm cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh và Thành phố Hà Nội.

³ Đã ban hành Luật Doanh nghiệp và văn bản hướng dẫn thi hành; Nghị định số 10/2019/NĐ-CP ngày 30/01/2019 của Chính phủ về thực hiện quyền, trách nhiệm của đại diện chủ sở hữu nhà nước.

⁴ Đã ban hành Luật Đầu tư công; Nghị định số 40/2020/NĐ-CP ngày 06/4/2020 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Đầu tư công.

⁵ Đã ban hành Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Cán bộ, công chức và Luật Viên chức; Nghị định số 161/2018/NĐ-CP ngày 29/11/2018 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số quy định về tuyển dụng công chức, viên chức, nâng ngạch công chức, thăng hạng viên chức và thực hiện chế độ hợp đồng một số loại công việc trong cơ quan hành chính nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập.

⁶ Đã ban hành Nghị định số 148/2020/NĐ-CP ngày 18/12/2020 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số nghị định quy định chi tiết thi hành Luật Đất đai.

nguyên và Môi trường; Thông tin và Truyền thông; Lao động - Thương binh và Xã hội; Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Khoa học và Công nghệ; Giáo dục và Đào tạo; Y tế; Đối ngoại; Nội vụ; Tư pháp.

Qua 04 năm tổ chức triển khai, tổng số các văn bản quy phạm pháp luật đã được sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới để thực hiện phân cấp quản lý nhà nước thuộc 16 ngành, lĩnh vực, gồm: 41 Luật (có 02 Luật sửa đổi 04 Luật và 01 Luật sửa đổi 37 Luật); 08 Nghị quyết của Quốc hội; 190 Nghị định của Chính phủ; 22 Quyết định của Thủ tướng Chính phủ và 180 Thông tư của Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ.

1.2. Triển khai theo Nghị quyết số 99/NQ-CP

Trên cơ sở sơ kết 03 năm thực hiện Nghị quyết số 21/NQ-CP, Chính phủ tiếp tục đẩy mạnh phân cấp quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực với phạm vi hoàn thiện hơn, gồm: (1) Giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ với các Bộ, cơ quan ngang Bộ đối với lĩnh vực nội vụ (Tổ chức bộ máy hành chính nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập và tiền lương); (2) Giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ, cơ quan ngang Bộ với Ủy ban nhân dân cấp tỉnh đối với 10 ngành, lĩnh vực, gồm: (1) Tổ chức bộ máy hành chính nhà nước; đơn vị sự nghiệp công lập; tiền lương của cán bộ, công chức, viên chức; vị trí việc làm (2) Biển và hải đảo; (3) Phát thanh và truyền hình; (4) Điện ảnh; (5) Khám bệnh, chữa bệnh; (6) Hoạt động đầu tư xây dựng; kiến trúc; quy hoạch; phát triển đô thị; (7) Hoạt động khoa học và công nghệ; (8) Quản lý người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng; an toàn, vệ sinh lao động; (09) Thu ngân sách nhà nước; chi ngân sách nhà nước; quản lý nợ công; phí và lệ phí; tài sản công; (10) Quản lý đầu tư; đầu tư công; đầu tư nước ngoài.

Theo kế hoạch tổ chức triển khai Nghị quyết, cần sửa đổi, bổ sung: 05 Luật⁷; một số Nghị quyết của Quốc hội⁸; 14 Nghị định⁹ và 04 Thông tư¹⁰ (thuộc phạm vi quản lý của 10 Bộ: Nội vụ; Tài nguyên và Môi trường; Thông tin và Truyền thông; Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Y tế; Xây dựng; Khoa học và Công nghệ; Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; Lao động - Thương binh và Xã hội; Tài chính; Kế hoạch và Đầu tư). Ngoài 10 ngành, lĩnh vực nêu trên, căn cứ mục tiêu, quan điểm, nguyên tắc phân cấp tại Nghị quyết, các Bộ, cơ quan ngang Bộ đã chủ động rà soát và đề xuất một số nội dung thực hiện phân cấp

⁷ Đã ban hành 04/05 Luật (riêng Luật Ngân sách nhà nước chưa có kế hoạch sửa đổi, bổ sung).

⁸ Đã ban hành 01 Nghị quyết của Quốc hội về thí điểm tổ chức mô hình chính quyền đô thị và một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển thành phố Đà Nẵng.

⁹ Đã ban hành 11/14 Nghị định (trong đó có 01 Nghị định sửa đổi 02 Nghị định). Theo đó, còn 02 Nghị định chậm được sửa đổi, bổ sung, gồm: Nghị định số 32/2012/NĐ-CP về quản lý xuất khẩu, nhập khẩu văn hóa phẩm không nhằm mục đích kinh doanh (phải hoàn thành trong năm 2021); Nghị định số 06/2016/NĐ-CP quản lý, cung cấp và sử dụng dịch vụ phát thanh, truyền hình (phải hoàn thành trong năm 2020).

¹⁰ Đã ban hành 03 Nghị định điều chỉnh 02 Thông tư (riêng Thông tư số 07/2015/TT-BYT quy định chi tiết điều kiện, thủ tục cho phép áp dụng kỹ thuật mới, phương pháp mới trong khám bệnh, chữa bệnh chưa được sửa đổi, bổ sung).

quản lý nhà nước thuộc 15 ngành, lĩnh vực: Kế hoạch và Đầu tư; Tài chính; Công Thương; Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; Giao thông vận tải; Xây dựng; Tài nguyên và Môi trường; Thông tin và Truyền thông; Lao động - Thương binh và Xã hội; Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Khoa học và Công nghệ; Giáo dục và Đào tạo; Đối ngoại; Nội vụ; Tư Pháp.

Qua 01 năm tổ chức triển khai, tổng số các văn bản quy phạm pháp luật đã được sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới để thực hiện phân cấp quản lý nhà nước thuộc 15 ngành, lĩnh vực, gồm: 03 Luật; 01 Pháp lệnh; 03 Nghị quyết của Quốc hội; 44 Nghị định của Chính phủ; 07 Quyết định của Thủ tướng Chính phủ; và 22 Thông tư của Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ.

Nhận xét chung

- Nhận thức của các cơ quan nhà nước, cán bộ, Nhân dân về pháp luật đã được nâng lên. Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Chính phủ, các cơ quan, ban, ngành đều chú trọng, quan tâm hơn đến công tác xây dựng, hoàn thiện và thực thi pháp luật, trong đó có vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu. Hoạt động giám sát của các cơ quan quyền lực nhà nước, tổ chức xã hội, Nhân dân thay đổi về hình thức và nội dung, hiệu quả, thực chất.

- Hệ thống pháp của nước ta không ngừng hoàn thiện, phát triển cơ bản cân đối trên mọi lĩnh vực, bao quát hầu hết các lĩnh vực của đời sống xã hội, cơ bản thể chế hóa đầy đủ, đúng đắn đường lối, chủ trương của Đảng, không chỉ góp phần đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội, mà còn đảm bảo xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, tôn trọng, bảo vệ quyền con người, chủ động hội nhập quốc tế của đất nước.

- Thông qua việc hoàn thiện thể chế, tổ chức và hoạt động của các thiết chế cơ bản trong bộ máy nhà nước không ngừng được hoàn thiện nhằm đáp ứng yêu cầu xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, bảo đảm sự vận hành thông suốt của bộ máy nhà nước từ trung ương đến địa phương; đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức được tuyển dụng, quản lý, sử dụng theo vị trí việc làm và được đánh giá theo năng lực, trình độ, kết quả nhiệm vụ; đồng thời, đổi mới công tác đánh giá cán bộ, công chức, viên chức theo các tiêu chuẩn cụ thể.

- Chất lượng của hệ thống pháp luật có nhiều chuyển biến tích cực, cơ bản đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ. Các văn bản đều được đánh giá về tính hợp hiến, tính hợp pháp, tính thống nhất, đồng bộ trước khi ban hành. Tính công khai, minh bạch của hệ thống pháp luật từng bước được nâng lên. Công tác xây dựng pháp luật đã được đổi mới. Quy trình xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật thống nhất cho cả Trung ương và địa phương, từng bước nâng cao tính công khai, minh bạch trong xây dựng chính sách, pháp luật; vai trò tham gia của xã hội vào quy trình xây dựng chính sách, pháp luật của Nhà

nước được quy định cụ thể; pháp luật về hợp nhất, pháp điển văn bản quy phạm pháp luật góp phần bảo đảm cho hệ thống pháp luật đơn giản, rõ ràng, dễ tra cứu, tiếp cận, dễ sử dụng, nâng cao hiệu quả thi hành pháp luật.

- Công tác thi hành pháp luật đã được các cấp ủy đảng, chính quyền quan tâm thực hiện và đạt được những thành quả bước đầu. Công tác phổ biến, giáo dục pháp luật có nhiều đổi mới, tiến bộ hơn, bước đầu áp dụng khoa học công nghệ vào công tác truyền thông để đưa pháp luật đi vào cuộc sống nhanh hơn, hiệu quả hơn, tiết kiệm hơn. Vai trò của pháp luật và ý thức thượng tôn pháp luật trong tổ chức, hoạt động của Nhà nước, trong quản lý xã hội ngày càng được đề cao. Chính phủ, các bộ, ngành và chính quyền địa phương tập trung hơn vào quản lý điều hành vĩ mô và năng động giải quyết những vấn đề lớn, quan trọng; cải cách hành chính tiếp tục được chú trọng và bước đầu đạt được kết quả tích cực.

- Công tác thanh tra, kiểm tra việc thực hiện các quy định của pháp luật trên các ngành, lĩnh vực được tăng cường; việc chấp hành kỷ luật, kỷ cương trong Đảng, bộ máy nhà nước được đẩy mạnh; công tác phòng ngừa, ngăn chặn tiêu cực, tham nhũng trong toàn hệ thống cơ quan nhà nước và trong chính lực lượng chức năng thực thi pháp luật được tăng cường. Qua đó, nhiều vụ việc, vụ án kinh tế, tham nhũng nghiêm trọng đã được các cơ quan phát hiện, điều tra, xử lý nghiêm minh, công khai, đúng pháp luật, thu hồi tài sản bị chiếm đoạt, thất thoát đạt tỷ lệ cao, được Nhân dân đồng tình, ủng hộ, cùng cố lòng tin trong Nhân dân.

2. Kết quả thực hiện phân cấp, phân quyền theo ngành, lĩnh vực

2.1. Ngành, lĩnh vực Kế hoạch và Đầu tư

Tại Nghị định số 86/2017/NĐ-CP ngày 25/7/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Kế hoạch và Đầu tư thì Bộ Kế hoạch và Đầu tư được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 07 ngành, lĩnh vực, trong đó: (1) Các lĩnh vực do Trung ương quản lý thống nhất, gồm: Tham mưu tổng hợp về chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội; Cơ chế, chính sách quản lý kinh tế; đầu tư trong nước, đầu tư của nước ngoài vào Việt Nam và đầu tư của Việt Nam ra nước ngoài; (2) Các lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Đầu tư công; Khu kinh tế; Nguồn hỗ trợ phát triển chính thức (ODA), vốn vay ưu đãi và viện trợ phi chính phủ nước ngoài; Đấu thầu; Phát triển doanh nghiệp, kinh tế tập thể, hợp tác xã; Thống kê. Trong thời gian qua, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã tham mưu, trình Chính phủ đề trình Quốc hội ban hành Luật Quy hoạch năm 2017, Luật Đầu tư công năm 2019, Luật Đầu tư năm 2020, Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ,

ngành và địa phương trong việc lập quy hoạch ngành, tỉnh; quản lý, sử dụng vốn đầu tư công; và quản lý dự án theo hình thức đối tác công tư.

Theo đánh giá chung của các Bộ, ngành và địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực¹¹ cơ bản là phù hợp nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Kinh tế tập thể; hợp tác xã; đầu tư; đầu tư công; đầu tư theo phương thức đối tác công tư; đấu thầu, thống kê, ODA cần được hoàn thiện.

2.2. Ngành, lĩnh vực Tài chính

Tại Nghị định số 87/2017/NĐ-CP ngày 26/7/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Tài chính thì Bộ Tài chính được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 07 Ngành, lĩnh vực, trong đó: (1) Các lĩnh vực do Trung ương quản lý thống nhất, gồm: Hải quan; Chứng khoán; Bảo hiểm; (2) Các lĩnh vực đã phân cấp, phân quyền triệt để cho các Bộ, ngành, địa phương thực hiện, gồm: Kế toán; Kiểm toán độc lập; (3) Các lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Tài chính - ngân sách (thuế; phí, lệ phí; tài sản công; quỹ tài chính nhà nước; đầu tư tài chính; tài chính doanh nghiệp); Giá. Trong thời gian qua, Bộ Tài chính đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật Quản lý, sử dụng tài sản công năm 2017, Luật Quản lý thuế năm 2019 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành; trình Chính phủ ban hành Nghị định quy định cơ chế tự chủ trong đơn vị sự nghiệp công lập, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành và địa phương trong việc quản lý, sử dụng tài sản công; sử dụng nguồn thu sự nghiệp của đơn vị sự nghiệp công lập tự chủ hoàn toàn về tài chính; quản lý thu - chi ngân sách đối với các địa phương được áp dụng cơ chế, chính sách đặc thù về tài chính - ngân sách.

Theo đánh giá chung của các Bộ, ngành và địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực¹² tuy đã được điều chỉnh theo yêu cầu

¹¹ Gồm: Quy hoạch; đầu tư công; hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa; giao kế hoạch thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia 5 năm và hằng năm; ; đồng thời, thí điểm phân cấp cho Hội đồng nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh một số nhiệm vụ (quyết định chủ trương đầu tư đối với các dự án nhóm A sử dụng ngân sách của Thành phố theo quy định của Luật Đầu tư công, trừ dự án quy định tại các điểm a, b, c và d khoản 1 Điều 8 của Luật Đầu tư công số 49/2014/QH13).

¹² Gồm: Quản lý ngân sách nhà nước; thi hành chính sách pháp luật về thuế, phí, lệ phí; quy định giá tính thuế tài nguyên, khoáng sản áp dụng trên địa bàn địa phương; quy định mức thu của một số loại phí, lệ phí; quản lý nợ công; quản lý nhà nước về đăng ký, kê khai, bình ổn, quản lý giá, định giá nhà nước...

Thí điểm phân cấp cho Hội đồng nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh một số nhiệm vụ (đề xuất Chính phủ xem xét, trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội quyết định áp dụng trên địa bàn Thành phố thí điểm tăng mức thuế hoặc thuế suất đối với một số hàng hóa chịu thuế tiêu thụ đặc biệt và thuế bảo vệ môi trường; Quyết định áp dụng phí, lệ phí chưa được quy định trong Danh mục phí, lệ phí ban hành kèm theo Luật Phí và lệ phí trên địa bàn Thành phố; tăng mức hoặc tỷ lệ thu phí, lệ phí đã được cấp có thẩm quyền quyết định đối với các loại phí, lệ phí được quy định trong Danh mục phí, lệ phí ban hành kèm theo Luật Phí và lệ phí trên địa bàn thành phố; thực hiện cơ chế tạo nguồn thực hiện cải cách tiền lương theo quy định); thí điểm phân cấp cho Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh cơ chế ủy quyền và thu nhập của cán bộ, công chức, viên chức thuộc Thành phố quản lý.

Phân cấp Ủy ban nhân dân quận thuộc Thành phố Hồ Chí Minh, thành phố Hà Nội, thành phố Đà Nẵng là đơn vị dự toán cấp I được giao dự toán thu, chi ngân sách của các đơn vị dự toán trực thuộc và dự

cải cách hành chính nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Tài chính - ngân sách nhà nước; tài sản công, quản lý, sử dụng vốn nhà nước đầu tư vào sản xuất, kinh doanh tại doanh nghiệp; giá; thu tiền sử dụng đất; tín dụng đầu tư cần được hoàn thiện.

2.3. Ngành, lĩnh vực Công Thương

Tại Nghị định số 98/2017/NĐ-CP ngày 18/8/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Công Thương thì Bộ Công Thương được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 09 Ngành, lĩnh vực, trong đó: (1) Các lĩnh vực do Trung ương quản lý thống nhất, gồm: Quản lý thị trường; Cạnh tranh, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng; Phòng vệ thương mại; (2) Các lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Điện, than, dầu khí, năng lượng mới, năng lượng tái tạo; Hóa chất, vật liệu nổ công nghiệp; Công nghiệp cơ khí, luyện kim, công nghiệp khai thác mỏ và chế biến khoáng sản, công nghiệp tiêu dùng, công nghiệp thực phẩm, công nghiệp hỗ trợ, công nghiệp môi trường, công nghiệp công nghệ cao; cụm công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, khuyến công; Thương mại trong nước; xuất nhập khẩu, thương mại biên giới; phát triển thị trường ngoài nước; Xúc tiến thương mại; Thương mại điện tử; dịch vụ thương mại; hội nhập kinh tế quốc tế. Trong thời gian qua, Bộ Công Thương đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật Quản lý ngoại thương năm 2017 và Luật Quản lý, sử dụng vũ khí, vật liệu nổ và công cụ hỗ trợ năm 2017 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành và địa phương trong việc quản lý và sử dụng vũ khí, vật liệu nổ và công cụ hỗ trợ và hoạt động xuất nhập khẩu.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực này cơ bản là phù hợp nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực công nghiệp cần được hoàn thiện.

toán thu, chi ngân sách của Ủy ban nhân dân phường; thực hiện phân bổ và giao dự toán ngân sách cho từng cơ quan, đơn vị sử dụng ngân sách của các đơn vị trực thuộc và từng phường; Phân cấp cho Ủy ban nhân dân quận thuộc Thành phố Hồ Chí Minh thực hiện phân bổ và giao dự toán ngân sách cho từng cơ quan, đơn vị sử dụng ngân sách trực thuộc và từng phường.

Phân cấp cho Hội đồng nhân dân thành phố thuộc Thành phố Hồ Chí Minh được quyết định sử dụng nguồn cải cách tiền lương còn dư của ngân sách thành phố thuộc Thành phố Hồ Chí Minh để đầu tư cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội thuộc nhiệm vụ chi của ngân sách thành phố thuộc Thành phố Hồ Chí Minh; quyết định tỷ lệ điều tiết phù hợp cho ngân sách thành phố thuộc Thành phố Hồ Chí Minh để đảm bảo nguồn lực thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của thành phố thuộc Thành phố Hồ Chí Minh; quyết định dự toán thu, chi ngân sách phường.

Phân cấp cho Hội đồng nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh và Hội đồng nhân dân thành phố Đà Nẵng quyết định nguyên tắc, tiêu chí, định mức phân bổ ngân sách địa phương; phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi cho từng cấp ngân sách ở địa phương (đối với ngân sách cấp Thành phố Hồ Chí Minh và ngân sách huyện, thành phố thuộc Thành phố Hồ Chí Minh, ngân sách xã, thị trấn); hướng dẫn cụ thể yêu cầu, nội dung, tài liệu xây dựng, lập, điều chỉnh dự toán ngân sách quận, thành phố thuộc Thành phố Hồ Chí Minh, ngân sách phường đảm bảo phù hợp với yêu cầu, nội dung và thời gian lập dự toán ngân sách địa phương theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước.

2.4. Ngành, lĩnh vực Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

Tại Nghị định số 15/2017/NĐ-CP ngày 17/02/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn thì Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 07 Ngành, lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Nông nghiệp; Lâm nghiệp; Diêm nghiệp; Thủy sản; Thủy lợi; Phòng, chống thiên tai; Phát triển nông thôn. Trong thời gian qua, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật Thủy lợi năm 2017, Luật Thủy sản năm 2017, Luật Lâm nghiệp năm 2017, Luật Chăn nuôi năm 2018, Luật Trồng trọt năm 2018 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành và địa phương trong việc quản lý, bảo vệ và phát triển rừng; quản lý công trình thủy lợi; quản lý và khai thác thủy sản; quản lý hoạt động chăn nuôi, trồng trọt.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực¹³ cơ bản là phù hợp nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực chăn nuôi, lâm nghiệp cần được hoàn thiện.

2.5. Ngành, lĩnh vực Giao thông vận tải

Tại Nghị định số 12/2017/NĐ-CP ngày 10/02/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Giao thông vận tải thì Bộ Giao thông vận tải được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 05 Ngành, lĩnh vực, trong đó: (1) Các lĩnh vực do Trung ương quản lý thống nhất, gồm: Hàng hải; Hàng không; (2) Các lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Đường bộ; Đường sắt; Đường thủy nội địa. Trong thời gian qua, Bộ Giao thông vận tải đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật Đường sắt năm 2017 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành luật trong lĩnh vực hàng hải, hàng không, đường thủy nội địa, đường bộ, đường sắt, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành và địa phương trong việc quản lý hoạt động đường thủy nội địa; bảo trì, khai thác đường sắt và quản lý đường sắt đô thị; quản lý đào tạo điều khiển phương tiện vận tải.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực¹⁴ cơ bản là phù hợp nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Đường bộ (đường cao tốc, đường quốc lộ); đường sắt (đường sắt đô thị);

¹³ Gồm: Trồng trọt; bảo vệ thực vật; thủy sản; thủy lợi; quản lý sắp xếp, đổi mới nông lâm trường.

¹⁴ Gồm: Xây dựng chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển giao thông vận tải đường bộ, đường thủy, đường sắt; quản lý về kết cấu hạ tầng giao thông; vận tải; quản lý phương tiện, thiết bị tham gia giao thông và phương tiện, thiết bị chuyên dùng trong giao thông vận tải; đào tạo, sát hạch cấp giấy phép cho người điều khiển phương tiện cơ giới giao thông...

đường thủy nội địa; an toàn giao thông; hàng không; kết cấu hạ tầng giao thông; vận tải; quản lý phương tiện, thiết bị tham gia giao thông cần được hoàn thiện.

2.6. Ngành, lĩnh vực Xây dựng

Tại Nghị định số 81/2017/NĐ-CP ngày 17/7/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Xây dựng thì Bộ Xây dựng được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 09 Ngành, lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Quy hoạch xây dựng; Kiến trúc; Hoạt động đầu tư xây dựng; Phát triển đô thị; Hạ tầng kỹ thuật; Nhà ở; Công sở; Thị trường bất động sản; Vật liệu xây dựng. Trong thời gian qua, Bộ Xây dựng đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật Kiến trúc năm 2019, Luật Xây dựng năm 2020 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành và địa phương trong việc quản lý kiến trúc và hoạt động xây dựng.

Theo đánh giá chung của các Bộ, ngành và địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực¹⁵ tuy đã được điều chỉnh theo yêu cầu cải cách hành chính nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Hoạt động đầu tư xây dựng; nhà ở; quản lý chất lượng công trình xây dựng cần được hoàn thiện.

2.7. Ngành, lĩnh vực Tài nguyên và Môi trường

Tại Nghị định số 36/2017/NĐ-CP ngày 04/4/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Tài nguyên và Môi trường thì Bộ Tài nguyên và Môi trường được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 09 Ngành, lĩnh vực, trong đó: (1) Các lĩnh vực do Trung ương quản lý thống nhất, gồm: Khí tượng thủy văn; (2) Các lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Đất đai; Tài nguyên nước; Tài nguyên khoáng sản, địa chất; Môi trường; Biến đổi khí hậu; Đo đạc và bản đồ; Quản lý tổng hợp tài nguyên và bảo vệ môi trường biển và hải đảo; Viễn thám. Trong thời gian qua, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật Đo đạc và bản đồ năm 2018, Luật Bảo vệ môi trường năm 2020 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành luật trong các lĩnh vực: Tài nguyên, môi trường biển và hải đảo; Khí tượng thủy văn; viễn thám; tài nguyên nước; đất đai, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, địa phương trong việc bảo

¹⁵ Gồm: Thẩm định dự án, thẩm định thiết kế, dự toán xây dựng công trình; quyết định hoặc ủy quyền thẩm định đối với công trình thuộc thẩm quyền của Sở quản lý xây dựng chuyên ngành cho phòng có chức năng quản lý xây dựng thuộc Ủy ban nhân dân cấp huyện, Ban quản lý khu công nghiệp, khu chế xuất, khu công nghệ cao, khu kinh tế; thẩm quyền công nhận việc phân hạng nhà chung cư cho Sở Xây dựng tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương nơi có nhà chung cư; thẩm quyền quyết định công nhận đô thị loại V cho Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh.

vệ môi trường; quản lý hoạt động đo đạc và bản đồ; thu nhận, lưu trữ, xử lý, cung cấp, khai thác và sử dụng dữ liệu ảnh viễn thám; quản lý hoạt động đăng ký đất đai; quản lý, khai thác, sử dụng tài nguyên nước.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực¹⁶ tuy đã được điều chỉnh theo yêu cầu cải cách hành chính nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Đất đai; khoáng sản; tài nguyên nước; biến đổi khí hậu; tài nguyên, môi trường biển và hải đảo cần được hoàn thiện.

2.8. Ngành, lĩnh vực Thông tin và Truyền thông

Tại Nghị định số 17/2017/NĐ-CP ngày 17/02/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Thông tin và Truyền thông thì Bộ Thông tin và Truyền thông được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 11 Ngành, lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Báo chí; Xuất bản, in, phát hành; Bưu chính; Viễn thông; Tần số vô tuyến điện; An toàn thông tin Công nghệ thông tin, điện tử; Phát thanh và truyền hình, thông tin điện tử, thông tấn; Thông tin đối ngoại; Thông tin cơ sở. Trong thời gian qua, Bộ Thông tin và Truyền thông đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật Báo chí năm 2016 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành luật trong các lĩnh vực: Báo chí; an toàn thông tin; phát thanh, truyền hình; xuất bản, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, địa phương trong việc quản lý hoạt động báo chí, cung cấp và sử dụng dịch vụ phát thanh, truyền hình, bảo đảm an toàn thông tin và xử lý vi phạm hành chính trong hoạt động xuất bản.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực¹⁷ cơ bản là phù hợp nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Chính phủ số; công nghiệp công nghệ số; giao dịch điện tử và kinh tế số; báo chí; bưu chính, viễn thông; tần số vô tuyến điện cần được hoàn thiện.

2.9. Ngành, lĩnh vực Lao động - Thương binh và Xã hội

Tại Nghị định số 14/2017/NĐ-CP ngày 17/02/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội thì Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội được giao

¹⁶ Gồm: Quản lý tài nguyên nước; địa chất và khoáng sản; môi trường; khí tượng thủy văn; biến đổi khí hậu; đo đạc và bản đồ; viễn thám; biển và hải đảo.

Thí điểm phân cấp cho Hội đồng nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh một số nhiệm vụ (quyết định chuyển mục đích sử dụng đất trồng lúa từ 10 ha trở lên phù hợp với quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất trồng lúa đã được cấp có thẩm quyền quyết định).

¹⁷ Gồm: An toàn thông tin; xuất bản, in và phát hành; công nghệ thông tin; viễn thông; xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực thông tin và truyền thông.

thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 10 Ngành, lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Lao động, tiền lương; Việc làm; Giáo dục nghề nghiệp; Bảo hiểm xã hội; An toàn, vệ sinh lao động; Người có công; Bảo trợ xã hội; Trẻ em; Bình đẳng giới; Phòng, chống tệ nạn xã hội. Trong thời gian qua, Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội đã tham mưu, trình Chính phủ đề trình Quốc hội ban hành Bộ luật Lao động năm 2019, Luật Về người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài năm 2020, Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, địa phương trong việc quản lý, sử dụng lao động và quản lý lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài; quản lý việc thực hiện chính sách ưu đãi người có công với cách mạng.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực¹⁸ tuy đã được điều chỉnh theo yêu cầu cải cách hành chính nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Quản lý người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng; trẻ em; bảo hiểm xã hội; việc làm; phòng, chống tệ nạn xã hội; người có công; vệ sinh an toàn thực phẩm cần được hoàn thiện.

2.10. Ngành, lĩnh vực Văn hóa, Thể thao và Du lịch

Tại Nghị định số 79/2017/NĐ-CP ngày 17/7/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch thì Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 04 Ngành, lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Văn hóa; Gia đình; Thể dục, thể thao và Du lịch. Trong thời gian qua, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tham mưu, trình Chính phủ đề trình Quốc hội ban hành Luật Du lịch năm 2017, Luật Thể dục, thể thao năm 2018, Luật Thư viện năm 2019 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành luật trong lĩnh vực: Du lịch; thể dục, thể thao; thư viện; nhiếp ảnh; triển lãm; nghệ thuật biểu diễn; di sản văn hóa, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, địa phương trong việc quản lý tài nguyên, phát triển sản phẩm du lịch và hoạt động du lịch, quản lý hoạt động thể dục, thể thao, quản lý hoạt động thư viện; quản lý hoạt động nhiếp ảnh, triển lãm, nghệ thuật biểu diễn; quản lý di sản văn hóa.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực¹⁹ tuy đã được điều chỉnh theo yêu cầu cải cách hành

¹⁸ Gồm: Lao động, tiền lương; việc làm; giáo dục nghề nghiệp; đưa người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng; an toàn lao động; người có công; bảo trợ xã hội; trẻ em; phòng, chống tệ nạn xã hội.

¹⁹ Gồm: Cấp, cấp lại, cấp đổi, thu hồi các loại giấy phép; cấp chứng chỉ, chứng nhận, công nhận liên quan đến lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch; thẩm quyền tổ chức giải đấu, sự kiện...

chính nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Điện ảnh; di sản văn hóa; gia đình; văn hóa cơ sở; thể dục, thể thao cần được hoàn thiện.

2.11. Ngành, lĩnh vực Khoa học và Công nghệ

Tại Nghị định số 95/2017/NĐ-CP ngày 16/8/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Khoa học và Công nghệ thì Bộ Khoa học và Công nghệ được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 06 Ngành, lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Hoạt động nghiên cứu khoa học; Phát triển công nghệ, đổi mới sáng tạo; Phát triển tiềm lực khoa học và công nghệ; Sở hữu trí tuệ; Tiêu chuẩn đo lường chất lượng; Năng lượng nguyên tử, an toàn bức xạ và hạt nhân. Trong thời gian qua, Bộ Khoa học và Công nghệ đã tham mưu, trình Chính phủ đề trình Quốc hội ban hành Luật Chuyển giao công nghệ năm 2017 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành luật trong lĩnh vực: Tiêu chuẩn và quy chuẩn kỹ thuật; chất lượng sản phẩm hàng hóa; chuyển giao công nghệ; hoạt động khoa học và công nghệ, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, địa phương trong việc quản lý tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật; chất lượng sản phẩm hàng hóa; quản lý hoạt động khoa học và công nghệ và quản lý hoạt động chuyển giao công nghệ.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực²⁰ tuy đã được điều chỉnh theo yêu cầu cải cách hành chính nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Khu công nghệ cao; sở hữu trí tuệ; tiêu chuẩn và quy chuẩn kỹ thuật; tiêu chuẩn, đo lường và chất lượng sản phẩm, hàng hóa; năng lượng nguyên tử cần được hoàn thiện.

2.12. Ngành, lĩnh vực Giáo dục và Đào tạo

Tại Nghị định số 69/2017/NĐ-CP ngày 25/5/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Giáo dục và Đào tạo thì Bộ Giáo dục và Đào tạo được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 05 Ngành, lĩnh vực, trong đó: (1) Các lĩnh vực do Trung ương quản lý thống nhất, gồm: Giáo dục đại học; (2) Các lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Giáo dục mầm non; Giáo dục phổ thông; Trung cấp sư phạm; Cao đẳng sư phạm và các cơ sở giáo dục khác. Trong thời gian qua, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã tham mưu, trình Chính phủ đề trình Quốc hội ban hành Luật Giáo dục năm 2019 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành luật trong lĩnh vực: Giáo dục và giáo dục đại học, trong đó đã

²⁰ Gồm: Quản lý hoạt động ứng dụng bức xạ và đồng vị phóng xạ, an toàn bức xạ và hạt nhân; quản lý nhiệm vụ khoa học và công nghệ; quản lý hoạt động đánh giá, thẩm định, giám định công nghệ và chuyển giao công nghệ; cấp Giấy chứng nhận đăng ký chuyển giao công nghệ cho địa phương; cấp Giấy chứng nhận doanh nghiệp khoa học và công nghệ; quản lý hoạt động thông tin, thông kê khoa học và công nghệ; quản lý trong lĩnh vực sở hữu trí tuệ và tiêu chuẩn, đo lường, chất lượng.

đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, địa phương trong việc quản lý hoạt động đào tạo, đội ngũ và cơ sở giáo dục và giáo dục đại học.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực²¹ tuy đã được điều chỉnh theo yêu cầu cải cách hành chính nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Giáo dục, giáo dục đại học cần được hoàn thiện.

2.13. Ngành, lĩnh vực Y tế

Tại Nghị định số 75/2017/NĐ-CP ngày 20/6/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Y tế thì Bộ Y tế được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 10 Ngành, lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Y tế dự phòng; Khám bệnh, chữa bệnh và phục hồi chức năng; Y, dược cổ truyền; Trang thiết bị và công trình y tế; Dược và mỹ phẩm; An toàn thực phẩm; Dân số và sức khỏe sinh sản; Bảo hiểm y tế; Bảo vệ môi trường trong hoạt động y tế; Đào tạo nhân lực y tế. Trong thời gian qua, Bộ Y tế đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật Dược năm 2016, Luật Phòng, chống tác hại rượu, bia năm 2019 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành luật trong lĩnh vực: Dược; khám chữa bệnh; thiết bị y tế; an toàn thực phẩm; bảo hiểm y tế, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, địa phương trong việc quản lý dược phẩm, trang thiết bị y tế; quản lý hoạt động khám chữa bệnh và hành nghề y, dược; quản lý an toàn thực phẩm; quản lý việc thực hiện chính sách bảo hiểm y tế.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực²² cơ bản là phù hợp nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực: Dân số; y tế dự phòng; dược; an toàn thực phẩm; thiết bị y tế cần được hoàn thiện.

2.14. Ngành, lĩnh vực Đối ngoại

Tại Nghị định số 26/2017/NĐ-CP ngày 14/3/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Ngoại giao thì Bộ Ngoại giao được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 10 Ngành, lĩnh vực, trong đó: (1) Các lĩnh vực do Trung ương quản lý thống nhất, gồm: Ký kết và thực hiện điều ước quốc tế, thỏa thuận quốc tế, quản lý các cơ quan đại diện nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam ở nước ngoài và hoạt

²¹ Gồm: Thẩm quyền quyết định về tổ chức, nhân sự, tài chính và quản lý các cơ sở giáo dục trực thuộc Ủy ban nhân dân các cấp; trách nhiệm giải trình về hoạt động giáo dục, chất lượng giáo dục và quản lý nhà giáo và người học, thực hiện chế độ chính sách phát triển giáo dục.

²² Gồm: Y tế dự phòng; khám bệnh, chữa bệnh; quản lý dược, mỹ phẩm; an toàn thực phẩm và quản lý trang thiết bị y tế.

động của các cơ quan đại diện nước ngoài tại Việt Nam; (2) Các lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Công tác ngoại giao; biên giới, lãnh thổ quốc gia; công tác đối với cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài. Trong thời gian qua, Bộ Ngoại giao đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật Điều ước quốc tế năm 2016, Luật Cơ quan đại diện nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam năm 2017, Luật Thỏa thuận quốc tế năm 2020 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, địa phương trong việc ký kết và thực hiện thỏa thuận quốc tế; xây dựng lộ trình và biện pháp cụ thể để thực hiện điều ước quốc tế có hiệu lực đối với nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam do cơ quan mình đề xuất ký kết.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực²³ cơ bản là phù hợp nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực lãnh sự cần được hoàn thiện.

2.15. Ngành, lĩnh vực Nội vụ

Tại Nghị định số 34/2017/NĐ-CP ngày 03/4/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Nội vụ thì Bộ Nội vụ được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 09 ngành, lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Tổ chức hành chính, sự nghiệp nhà nước (trong đó có nội dung quản lý biên chế, vị trí việc làm và tinh giản biên chế); Chính quyền địa phương và địa giới hành chính; Cán bộ, công chức, viên chức nhà nước (trong đó có nội dung quản lý chính sách tiền lương của cán bộ, công chức, viên chức); Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức về chuyên ngành hành chính và quản lý nhà nước; Hội và các tổ chức phi chính phủ; Thi đua, khen thưởng; Tôn giáo; Văn thư, lưu trữ nhà nước; Thanh niên. Trong thời gian qua, Bộ Nội vụ đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật sửa đổi, bổ sung Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương, Luật sửa đổi, bổ sung Luật Cán bộ, công chức và Luật Viên chức và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, địa phương trong việc quản lý tổ chức bộ máy, biên chế, vị trí việc làm, tinh giản biên chế; tuyển dụng, quản lý và sử dụng công chức, viên chức và hợp đồng lao động; quản lý cán bộ công chức cấp xã và người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố; đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức; quản lý tín ngưỡng, tôn giáo; phát triển thanh niên; quản lý hoạt động văn thư; quản lý hội.

²³ Gồm: Lãnh sự và bảo hộ công dân; hợp pháp hóa và chứng nhận lãnh sự và cấp phát, quản lý hộ chiếu ngoại giao, hộ chiếu công vụ.

Theo đánh giá chung của các Bộ, ngành và địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực cơ bản là phù hợp, đặc biệt trong việc tổ chức mô hình chính quyền đô thị tại Hà Nội, Đà Nẵng và Hồ Chí Minh²⁴ nhưng theo yêu cầu Nghị quyết số 18-NQ/TW thì tiếp tục nghiên cứu hoàn thiện trong lĩnh vực Tổ chức bộ máy.

2.16. Ngành, lĩnh vực Tư pháp

Tại Nghị định số 96/2017/NĐ-CP ngày 16/8/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Tư pháp thì Bộ Tư pháp được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 08 ngành, lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Xây dựng và thi hành pháp luật; Kiểm tra văn bản quy phạm pháp luật; Phổ biến, giáo dục pháp luật; Thi hành án dân sự, thi hành án hành chính; Hỗ trợ tư pháp; Hành chính tư pháp; Bồi thường nhà nước; Quản lý công tác thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính. Trong thời gian qua, Bộ Tư pháp đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội ban hành Luật Đấu giá tài sản năm 2016 Luật Trợ giúp pháp lý năm 2017, Luật Giám định tư pháp năm 2020 và trình Chính phủ ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành, trong đó đã đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, địa phương trong việc quản lý hoạt động trợ giúp pháp lý; hòa giải thương mại; quản lý hoạt động đấu giá và thanh lý tài sản.

Theo đánh giá chung của các địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực²⁵ cơ bản là phù hợp nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong lĩnh vực xử lý vi phạm hành chính; pháp luật quốc tế cần được hoàn thiện.

2.17. Ngành, lĩnh vực công tác dân tộc

Tại Nghị định số 13/2017/NĐ-CP ngày 10/02/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Ủy ban Dân tộc thì Ủy ban Dân tộc được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước về công tác dân tộc đang có sự phân cấp giữa Trung ương và địa phương. Trong thời gian qua, Ủy ban Dân tộc đã tham mưu, trình Chính phủ để trình Quốc hội Nghị quyết số 88/2019/QH14 ngày 18/11/2019 của Quốc hội về phê duyệt Đề án tổng

²⁴ Phân cấp cho Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh và thành phố Đà Nẵng quyết định số lượng, chức danh và chế độ, chính sách đối với người hoạt động không chuyên trách ở phường và ở tổ dân phố theo quy định của pháp luật.

Phân cấp cho Chủ tịch Ủy ban nhân dân quận, thị xã thuộc thành phố Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, thành phố Đà Nẵng thực hiện việc tuyển dụng, sử dụng, quản lý công chức làm việc tại Ủy ban nhân dân quận, phường.

Phân cấp cho Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh quy định cụ thể tên gọi và số lượng cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân quận.

²⁵ Gồm: Trợ giúp pháp lý; hỗ trợ tư pháp.

Phân cấp cho Chủ tịch phường ở thành phố Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh được ủy quyền cho công chức giữ chức danh Tư pháp - Hộ tịch thực hiện ký chứng thực và đóng dấu của Ủy ban nhân dân phường đối với việc chứng thực bản sao từ bản chính các giấy tờ, văn bản do cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam cấp hoặc chứng nhận; chứng thực chữ ký trong các giấy tờ, văn bản theo quy định của pháp luật.

thể phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030; đồng thời, trình Chính phủ ban hành Nghị quyết số 12/NQ-CP ngày 15/02/2020 thực hiện Nghị quyết số 88/2019/QH14, trong đó giao các địa phương có trách nhiệm tổ chức triển khai có hiệu quả Chiến lược công tác dân tộc giai đoạn 2021-2030, Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030.

2.18. Ngành, lĩnh vực Thanh tra

Tại Nghị định số 50/2018/NĐ-CP ngày 09/4/2018 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Thanh tra Chính phủ thì Thanh tra Chính phủ được giao thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với 04 ngành, lĩnh vực đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương, gồm: Công tác thanh tra; Tiếp công dân; Giải quyết khiếu nại, tố cáo và Phòng, chống tham nhũng đang có sự phân cấp, phân quyền giữa Trung ương và địa phương. Trong thời gian qua, các Bộ, ngành và địa phương tiếp tục thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn được phân cấp, phân quyền trong hoạt động thanh tra, tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo theo quy định của Luật Thanh tra năm 2010, Luật Khiếu nại năm 2011, Luật Tiếp công dân năm 2013, Luật Tố cáo năm 2018 và các văn bản hướng dẫn thi hành.

Theo đánh giá chung của các Bộ, ngành và địa phương, các nội dung phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực²⁶ cơ bản là phù hợp nhưng vẫn còn có mặt hạn chế trong hoạt động thanh tra, kiểm soát quyền lực các cấp cần được hoàn thiện.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Mặt tích cực đạt được

1.1. Trên cơ sở quán triệt chủ trương của Đảng và thực hiện các quy định của Hiến pháp năm 2013, Luật Tổ chức Chính phủ, Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (được sửa đổi, bổ sung năm 2019), các quy định về phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực giữa Chính phủ với các Bộ, cơ quan ngang Bộ và giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, cơ quan ngang Bộ với chính quyền địa phương đang từng bước được điều chỉnh theo yêu cầu cải cách hành chính, bảo đảm sự quản lý tập trung, thống nhất của Chính phủ, phát huy tính tự chủ, tự chịu trách nhiệm của chính quyền địa phương, khai thác

²⁶ Gồm: Ủy quyền cho Ủy ban nhân dân cấp tỉnh (phân cấp không thường xuyên) tiến hành thanh tra trên địa bàn quản lý đối với các cuộc thanh tra diện rộng hàng năm được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt; phân cấp cho Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh bổ nhiệm, bổ nhiệm lại, miễn nhiệm đối với Chánh thanh tra cấp tỉnh sau khi có ý kiến thống nhất với Thanh tra Chính phủ; bổ nhiệm công chức thanh tra vào ngạch thanh tra viên và thanh tra viên chính; phân cấp cho Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp huyện và Giám đốc sở bổ nhiệm, bổ nhiệm lại, miễn nhiệm đối với Chánh thanh tra cấp huyện, sở sau khi có văn bản thống nhất với Chánh Thanh tra tỉnh.

tiềm năng, lợi thế, nguồn lực của các địa phương nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước đối với ngành, lĩnh vực.

Theo Báo cáo số 75/BC-CP ngày 13/3/2021 của Chính phủ, trong nhiệm kỳ 2016-2021, để thực hiện phân cấp, phân quyền quản lý nhà nước, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã tập trung chỉ đạo triển khai thi hành Hiến pháp năm 2013; thể chế hóa các chủ trương, đường lối của Đảng, cụ thể hóa các Nghị quyết của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội; đổi mới tư duy xây dựng chính sách, pháp luật từ quản lý chặt chẽ sang tạo hành lang, khuyến khích phát triển. Theo đó, các Bộ, ngành đã tham mưu, trình Chính phủ đề xuất Quốc hội sửa đổi, bổ sung một cách toàn diện các Luật liên quan đến hoạt động đầu tư, xây dựng, kinh doanh và triển khai các cam kết quốc tế, các Hiệp định thương mại tự do (FTA) mà Việt Nam đã ký kết²⁷ và trình Chính phủ ban hành một số lượng lớn nghị định để hướng dẫn thi hành luật, pháp lệnh²⁸, bảo đảm đáp ứng yêu cầu thực tiễn, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước đối với ngành, lĩnh vực, góp phần tháo gỡ khó khăn cho sản xuất, kinh doanh, phục hồi kinh tế trong bối cảnh ảnh hưởng bởi dịch bệnh Covid-19.

1.2. Qua việc rà soát các quy định về phân cấp, phân quyền hợp lý, các Bộ, ngành đã tham mưu, trình Chính phủ cắt giảm thực chất thủ tục hành chính, điều kiện kinh doanh, danh mục sản phẩm, hàng hóa kiểm tra chuyên ngành, tạo thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp²⁹; theo đó, rút ngắn thời gian giải quyết công việc và nâng cao trách nhiệm người đứng đầu, cơ quan, đơn vị, tạo được sự chủ động trong công tác quản lý, điều hành.

1.3. Việc thực hiện phân cấp, phân quyền đã bước đầu gắn với đổi mới phương thức làm việc của các cơ quan hành chính nhà nước, xây dựng Chính phủ điện tử, góp phần tăng tính công khai, minh bạch trong công tác chỉ đạo điều hành của Chính phủ³⁰, tạo sự thay đổi rõ rệt trong phương thức làm việc

²⁷ Trong giai đoạn 2016-2020, Chính phủ đã trình Quốc hội ban hành 71 Luật, trong đó có: Luật Đầu tư công (sửa đổi), Luật Doanh nghiệp (sửa đổi), Luật Đầu tư (sửa đổi), Luật Xây dựng (sửa đổi), Luật Bảo vệ môi trường (sửa đổi), Luật Quy hoạch, Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư (PPP), Luật Quản lý thuế, Luật Quy hoạch, Luật Giáo dục, Luật Doanh nghiệp, Luật Tổ chức Quốc hội Luật Tổ chức Chính phủ, Luật Tổ chức chính quyền địa phương...; 22 Nghị quyết của Quốc hội, 02 Pháp lệnh và 17 Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội (giảm 08 văn bản so với giai đoạn 2011-2015).

²⁸ Trong nhiệm kỳ 2016-2021, các Bộ đã trình Chính phủ đã ban hành 755 Nghị định (tăng 31 Nghị định so với giai đoạn 2011-2015), trình Thủ tướng Chính phủ ban hành 234 Quyết định quy phạm pháp luật và ban hành theo thẩm quyền nhiều văn bản hướng dẫn, trên cơ sở đó, đã tạo lập khuôn khổ thể chế, pháp luật cơ bản cho sự vận hành nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, bộ máy tổ chức nhà nước và hội nhập quốc tế.

²⁹ Giai đoạn 2016-2020, Chính phủ đã ban hành 50 văn bản quy phạm pháp luật cắt giảm 3.893/6.191 điều kiện kinh doanh (đạt gần 63%); Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ đã ban hành theo thẩm quyền 21 văn bản quy phạm pháp luật để cắt giảm, đơn giản hóa 30/120 thủ tục kiểm tra chuyên ngành, cắt giảm 6.776/9.926 (đạt 68%) danh mục dòng hàng kiểm tra chuyên ngành (chi phí xã hội tiết kiệm được từ việc cắt giảm, đơn giản hóa vào khoảng 18 triệu ngày công/năm, tương đương hơn 6.300 tỷ đồng/năm).

³⁰ Chính phủ đã chỉ đạo xây dựng và đưa vào vận hành các hệ thống thông tin nền tảng của chính phủ điện tử như: Trục liên thông văn bản quốc gia; Hệ thống thông tin phục vụ hợp và xử lý công việc của Chính phủ (E-

giữa các cơ quan hành chính nhà nước và giữa cơ quan hành chính nhà nước với người dân, doanh nghiệp, vừa tạo “lực kéo” vừa tạo “lực đẩy” trong triển khai chính phủ điện tử, hướng tới Chính phủ số, nền kinh tế số, xã hội số, đặc biệt đã thể hiện rõ hiệu quả trong bối cảnh phòng, chống dịch bệnh Covid-19.

1.4. Trên cơ sở rà soát các quy định về phân cấp, phân quyền, Chính phủ đã khắc phục được cơ bản các vấn đề giao thoa về chức năng, nhiệm vụ giữa các Bộ, ngành³¹, phân định rõ hơn về thẩm quyền và trách nhiệm của từng cấp, từng ngành trong tổ chức thực hiện.

1.5. Thực hiện phân cấp gắn với đổi mới cơ chế phân bổ ngân sách và đẩy mạnh cơ chế tự chủ tài chính cho cơ quan hành chính nhà nước đã góp phần nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng ngân sách, tiết kiệm chi tiêu công và thúc đẩy việc đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy hành chính, đơn vị sự nghiệp công lập tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

2. Tồn tại, hạn chế

Bên cạnh các kết quả đạt được, trên cơ sở báo cáo của các Bộ, ngành, địa phương, đặc biệt là các địa phương đang được áp dụng một số cơ chế, chính sách đặc thù và các địa phương tự bảo đảm ngân sách nhà nước thì các quy định về phân cấp, phân quyền thời gian qua vẫn còn có mặt hạn chế, cần được hoàn thiện, cụ thể là:

2.1. Phân cấp, phân quyền giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ với các Bộ, ngành; giữa Chính phủ, các Bộ, ngành với chính quyền địa phương còn nhiều hạn chế, có mặt bất cập, đặc biệt việc quy định Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ quyết định nhiều vấn đề cụ thể theo các văn bản quy phạm pháp luật chuyên ngành, chưa bảo đảm yêu cầu về đổi mới hoạt động của Chính phủ theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XII, Đại hội XIII của Đảng là “*Chính phủ tập trung vào quản lý vĩ mô, xây dựng thể chế, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch; tăng cường năng lực dự báo, phân tích và đề xuất chính sách*”. Theo đó, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ phải tập trung giải quyết các nhiệm vụ cụ thể của các ngành, lĩnh vực, ảnh hưởng đến quản lý vĩ mô, xây dựng thể chế, chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch; đồng thời chưa phát huy được vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu Bộ, ngành và địa phương trong tổ chức triển khai thực hiện.

2.2. Vẫn còn tình trạng phân quyền trực tiếp cho các Bộ, ngành ngay trong các luật chuyên ngành, đặc biệt là việc quy định một số Bộ, ngành cùng tham gia quản lý về một ngành, lĩnh vực, vừa chưa bảo đảm sự thống nhất quản

Cabinet); Công Dịch vụ công quốc gia - Hệ thống thông tin phục vụ người dân, doanh nghiệp; Hệ thống thông tin báo cáo Quốc gia và Trung tâm thông tin, chỉ đạo điều hành Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ.

³¹ Đầu nhiệm kỳ Chính phủ khóa XIV có 21 vấn đề giao thoa, đến nay đã giải quyết được 15/21 vấn đề. 06 vấn đề còn lại và 11 vấn đề phát sinh mới trong nhiệm kỳ Chính phủ khóa XIV sẽ tiếp tục được giải quyết trên cơ sở các luật chuyên ngành đã xác định rõ cơ quan chủ trì, chịu trách nhiệm chính.

lý của Chính phủ theo quy định của Luật Tổ chức Chính phủ năm 2015³² (sửa đổi, bổ sung năm 2019), vừa thiếu nhất quán trong việc thực hiện nguyên tắc một việc chỉ giao cho một cơ quan chủ trì, chịu trách nhiệm. Điều này làm phát sinh sự giao thoa, chồng chéo trong phân công nhiệm vụ dẫn đến nhiều việc phải dồn lên Thủ tướng Chính phủ quyết định hoặc phải thành lập nhiều Ban Chỉ đạo liên ngành để giải quyết.

2.3. Phân cấp, phân quyền trên một số ngành, lĩnh vực chưa hợp lý (còn mang tính đồng đều giữa các địa phương, chưa tính tới đặc điểm nông thôn, đô thị, hải đảo và khả năng quản lý, điều hành của từng cấp, từng ngành); chưa mạnh mẽ và thiếu đồng bộ về thẩm quyền quyết định và các nguồn lực, điều kiện đảm bảo thực hiện; theo đó, chưa phát huy được tối đa tiềm năng, lợi thế, nguồn lực, tính chủ động, sáng tạo của các địa phương, đặc biệt là các địa phương tự bảo đảm ngân sách³³ và có vị trí, vai trò động lực trong phát triển kinh tế - xã hội vùng³⁴

2.4. Phân cấp, phân quyền chưa gắn với cải cách thủ tục hành chính, vẫn còn cơ chế kiểm soát của cấp trên qua các hình thức thỏa thuận, chấp thuận, xin ý kiến, cho phép... đối với các vấn đề đã phân cấp cho cấp dưới; các quy định về quy hoạch, tiêu chuẩn, quy chuẩn, tiêu chí, điều kiện, định mức kinh tế - kỹ thuật ở một số ngành, lĩnh vực chậm được sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện kịp thời, gây khó khăn cho việc thực hiện các nhiệm vụ được giao theo phân cấp.

2.5. Cơ chế kiểm tra, giám sát³⁵, kiểm soát quyền lực chưa hoàn thiện đồng bộ với yêu cầu đẩy mạnh phân cấp, phân quyền; chưa có đầy đủ chế tài đối với việc thực hiện không nghiêm các quy định theo phân cấp, phân quyền; việc công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình còn hạn chế.

3. Nguyên nhân của tồn tại, hạn chế

Những tồn tại, hạn chế nêu trên do các nguyên nhân khách quan từ các vấn đề kinh tế - xã hội có sự biến động nhanh, nhiều quan hệ xã hội mới phát sinh, khó dự báo do tác động của các yếu tố trong và ngoài nước; yêu cầu quản lý tập trung thống nhất đối với một số ngành, lĩnh vực trong từng giai đoạn và ưu tiên các nguồn lực để thực hiện một số định hướng phát triển chung của quốc

³² Theo quy định tại Điều 39 Luật Tổ chức Chính phủ, Chính phủ quy định cụ thể chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của từng Bộ, cơ quan ngang Bộ.

³³ Các địa phương tự bảo đảm ngân sách nhưng chưa được chủ động trong việc điều tiết giữa các cấp ngân sách đã làm hạn chế việc phát triển kinh tế - xã hội chung của địa phương.

³⁴ Thực tế cho thấy, một số địa phương được xác định vai trò là hạt nhân của vùng được ưu tiên hưởng các chính sách đặc thù nhằm tạo động lực phát triển cho vùng nhưng chưa làm tốt vai trò hạt nhân, vẫn còn tình trạng cục bộ và cạnh tranh giữa các địa phương trong việc thu hút đầu tư trong vùng thay vì phối hợp, hợp tác cùng phát triển.

³⁵ Về phương diện kỹ thuật, thời gian, ngân sách và các nguồn lực khác phục vụ cho hoạt động giám sát hết sức hạn chế, đồng thời nguồn thông tin và dữ liệu không đủ, dẫn đến các cơ quan giám sát không thể sâu sát trong việc giám sát; về phương diện thể chế: thiếu công cụ quản lý (quy hoạch, tiêu chí, điều kiện, tiêu chuẩn, quy chuẩn, định mức), tỷ lệ cán bộ, công chức chuyên trách làm công tác giám sát còn hạn chế (như: đại biểu Hội đồng nhân dân chỉ có khoảng từ 10% đến 30% hoạt động chuyên trách, tùy từng địa phương).

gia, các đột phá chiến lược trong phát triển kinh tế - xã hội của cả nước, nhưng nguyên nhân chủ quan vẫn là chủ yếu, được thể hiện qua một số vấn đề sau:

3.1. Nhận thức và trách nhiệm của các cơ quan tham mưu xây dựng thể chế, chính sách theo từng ngành, lĩnh vực còn hạn chế, bất cập, chưa thực hiện nhất quán tinh thần phân cấp, phân quyền giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ và chính quyền địa phương theo quy định của Hiến pháp năm 2013 và Luật Tổ chức Chính phủ, Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019).

3.2. Người đứng đầu một số Bộ, ngành chưa quyết tâm, quyết liệt và bám sát các nguyên tắc để đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quá trình hoàn thiện thể chế theo ngành, lĩnh vực; có Bộ, ngành còn tâm lý nể nang, né tránh, ngại va chạm và bảo vệ lợi ích cục bộ của ngành; chưa thực hiện đầy đủ trách nhiệm trong việc hoàn thiện các quy định về quy hoạch, tiêu chuẩn, quy chuẩn, tiêu chí, điều kiện, định mức kinh tế - kỹ thuật theo yêu cầu quản lý nhà nước đối với ngành, lĩnh vực làm cơ sở để đẩy mạnh phân cấp, phân quyền.

3.3. Tư duy xây dựng và tổ chức thi hành pháp luật trong một bộ phận cán bộ, công chức chưa được đổi mới, nhận thức còn hạn chế, chưa theo kịp với yêu cầu của thực tiễn; chưa thực sự coi trọng một cách đầy đủ vai trò của thị trường trong huy động và phân bổ các nguồn lực xã hội; chưa thấy được hết ý nghĩa, tầm quan trọng và đòi hỏi cấp bách của việc đẩy mạnh phân cấp, phân quyền gắn với tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát, kiểm soát quyền lực để nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước đối với ngành, lĩnh vực, đáp ứng yêu cầu thực tiễn.

IV. BÀI HỌC KINH NGHIỆM

Trên cơ sở kết quả triển khai chủ trương của Đảng và các Nghị quyết của Chính phủ về đẩy mạnh phân cấp, phân quyền giai đoạn 2016-2021 cho thấy một số bài học kinh nghiệm để thực hiện phân cấp, phân quyền hợp lý, hiệu quả như sau:

1. Phải có sự thống nhất cao từ chủ trương, đường lối của Đảng, sự tập trung lãnh đạo, chỉ đạo của Chính phủ, đặc biệt là Thủ tướng Chính phủ và sự vào cuộc một cách thực chất, quyết tâm, quyết liệt của các cơ quan tham mưu xây dựng thể chế, chính sách, trong đó có vai trò của người đứng đầu các Bộ, ngành.

2. Việc hoàn thiện các quy định về nội dung, phạm vi phân cấp, phân quyền phải phù hợp với nguyên tắc tổ chức và hoạt động của các cơ quan trong hệ thống tổ chức bộ máy hành chính nhà nước từ Trung ương đến địa phương; đồng thời, cần xác định rõ việc hoàn thiện này là một quá trình liên tục, có mối quan hệ hai chiều, bảo đảm tính kế thừa, đổi mới, phát triển và phù hợp với xu thế vận động của xã hội.

3. Phân cấp, phân quyền phù hợp với chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của từng cấp, từng ngành gắn với tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát và kiểm soát quyền lực hiệu quả, bảo đảm sự quản lý thống nhất của Chính phủ, đồng thời phát huy vai trò chủ động, sáng tạo, tinh thần trách nhiệm của từng cấp, từng ngành và tăng cường trách nhiệm giải trình trong quá trình thực hiện các nội dung được phân cấp, phân quyền.

C. ĐỊNH HƯỚNG ĐẨY MẠNH PHÂN CẤP, PHÂN QUYỀN TRONG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC

I. BỐI CẢNH, QUAN ĐIỂM, MỤC TIÊU

1. Bối cảnh

Việc đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước giai đoạn 2021-2026 cần đặt trong bối cảnh sau:

1.1. Tình hình thế giới

- Thế giới đang trải qua những biến động to lớn, diễn biến rất nhanh chóng, phức tạp, khó dự báo; toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tiếp tục tiến triển, nhưng bị thách thức bởi các mối đe dọa an ninh phi truyền thống, biến đổi khí hậu và thiên tai, dịch bệnh; *cuộc cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn, cạnh tranh kinh tế, chiến tranh thương mại diễn ra ngày càng gay gắt; đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp; thế giới rơi vào khủng hoảng nghiêm trọng, nhiều mặt, ảnh hưởng trực tiếp đến năng lực cạnh tranh quốc gia*, trong đó có tổ chức và hoạt động của Nhà nước pháp quyền; hiệu lực, hiệu quả hoạt động của bộ máy chính quyền ở Trung ương và địa phương; hệ thống luật pháp quốc gia cũng bị tác động nhiều của luật pháp quốc tế, các chuẩn mực chung, các giá trị, tinh hoa của nhân loại.

- Cách mạng công nghiệp 4.0 đang diễn ra rất nhanh, tác động sâu rộng và đa chiều trên phạm vi toàn cầu; kinh tế số, kinh tế tuần hoàn; tăng trưởng xanh đang là mô hình phát triển được nhiều quốc gia lựa chọn; xu thế đô thị hóa và phát triển đô thị thông minh ngày càng gia tăng; xu hướng chính phủ điện tử, chính phủ số ngày càng trở thành phổ biến trong tổ chức, hoạt động của Nhà nước pháp quyền; mối quan hệ giữa Chính phủ với người dân không bị giới hạn bởi thời gian, không gian và được đánh giá bằng sự hài lòng của người dân.

1.2. Tình hình trong nước

- Nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa tại Việt Nam đang tiếp tục được hoàn thiện và phát triển, bước vào giai đoạn đi vào chiều sâu, độ mở nền kinh tế ngày càng lớn; Việt Nam đang hướng tới là quốc gia đang phát triển, vượt qua mức thu nhập trung bình vào năm 2025 và có mức thu nhập trung bình cao vào năm 2030 đòi hỏi phải có những thay đổi căn bản trong

phân cấp, phân quyền đi đôi với kiểm tra, giám sát trong hoạt động của Nhà nước pháp quyền thời gian tới.

- Chính phủ đang tập trung đẩy mạnh cải cách hành chính, xây dựng chính phủ điện tử, chính phủ số, kinh tế số, xã hội số; đổi mới phương thức quản lý, tăng cường công tác dự báo, cảnh báo và nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý, điều hành kinh tế vĩ mô nhằm thực hiện tốt vai trò Chính phủ kiến tạo, phát triển, liêm chính, hành động.

- Gắn kết giữa cải cách hành chính với cải cách tư pháp, cải cách lập pháp và tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng.

2. Quan điểm

2.1. Thể chế hóa quan điểm của Đảng, của Quốc hội về đẩy mạnh và hoàn thiện cơ chế phân cấp, phân quyền trên cơ sở tuân thủ các quy định của Hiến pháp năm 2013; bảo đảm quản lý nhà nước thống nhất, thông suốt của nền hành chính quốc gia.

2.2. Kế thừa và phát huy hiệu quả các quy định hợp lý về phân cấp, phân quyền quản lý nhà nước giữa Trung ương và địa phương; đồng thời tiếp tục đổi mới, phát triển và hoàn thiện các quy định của pháp luật để đẩy mạnh phân cấp, phân quyền nhằm phát huy tính chủ động, sáng tạo của các cấp, các ngành, khai thác hiệu quả và giải phóng các nguồn lực phát triển của địa phương, đặc biệt là các địa phương tự bảo đảm ngân sách và có vị trí, vai trò động lực trong phát triển kinh tế - xã hội vùng.

2.3. Phù hợp với điều kiện, đặc điểm nông thôn, đô thị, hải đảo và yêu cầu quản lý nhà nước đối với ngành, lĩnh vực; kết hợp chặt chẽ giữa quản lý theo ngành, lĩnh vực với quản lý theo lãnh thổ, bảo đảm một việc không quá 02 cấp hành chính quản lý.

2.4. Gắn việc phân định thẩm quyền, trách nhiệm giữa các cấp, các ngành với đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính theo hướng việc nào, cấp nào sát thực tế hơn, giải quyết kịp thời và phục vụ tốt hơn các yêu cầu của tổ chức và người dân thì giao cho cấp đó thực hiện, bảo đảm đồng bộ phân cấp, phân quyền với hoàn thiện trình tự, thủ tục thực hiện thẩm quyền và thẩm quyền xử lý vi phạm hành chính trong từng ngành, lĩnh vực.

2.5. Hoàn thiện cơ chế kiểm soát quyền lực giữa các cơ quan trong bộ máy nhà nước đi đôi với tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát, kiểm soát quyền lực gắn với cá thể hóa trách nhiệm người đứng đầu, tăng cường tính công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình, bảo đảm nâng cao hiệu lực, hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật trong điều kiện đẩy mạnh phân cấp, phân quyền quản lý nhà nước giữa Trung ương và địa phương.

3. Mục tiêu

Đẩy mạnh và hoàn thiện cơ chế phân cấp, phân quyền nhằm phân định rõ nhiệm vụ và quyền hạn, thẩm quyền và trách nhiệm giữa Chính phủ với các Bộ, ngành; giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, ngành với chính quyền địa phương gắn với hoàn thiện hệ thống pháp luật đầy đủ, đồng bộ thống nhất, kịp thời, khả thi, ổn định, công khai, minh bạch, có sức cạnh tranh quốc tế, lấy quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của người dân, doanh nghiệp làm trọng tâm, bảo đảm phát huy tính chủ động, sáng tạo, đề cao tinh thần trách nhiệm của từng cấp, từng ngành, nhất là người đứng đầu; đồng thời, tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát, kiểm soát việc thực hiện quyền lực nhà nước chặt chẽ bằng các quy định của Đảng, của pháp luật, góp phần xây dựng nền hành chính nhà nước dân chủ, chuyên nghiệp, hiện đại, trong sạch, hoạt động hiệu lực, hiệu quả và phục vụ Nhân dân.

II. NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP CHỦ YẾU

Căn cứ quan điểm chỉ đạo, điều hành của Chính phủ và các nhiệm vụ, giải pháp đặt ra trong Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng (ban hành kèm theo Nghị quyết số 50/NQ-CP), để phát huy các kết quả đạt được, khắc phục những tồn tại, hạn chế trong phân cấp, phân quyền, việc đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong thời gian tới cần tập trung triển khai thực hiện một số nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu như sau:

1. Rà soát, sửa đổi, bổ sung và hoàn thiện các quy định của pháp luật chuyên ngành, theo hướng đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, xác định rõ trách nhiệm giữa Chính phủ với các Bộ, ngành, giữa Chính phủ, các Bộ, ngành với chính quyền địa phương, bảo đảm phù hợp với tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, quy định của Hiến pháp năm 2013, Luật Tổ chức Chính phủ năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019), trong đó: Chính phủ tập trung vào quản lý vĩ mô, xây dựng thể chế, chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch; tăng cường năng lực dự báo, phân tích và đề xuất chính sách; Thủ tướng Chính phủ lãnh đạo công tác của Chính phủ; lãnh đạo việc xây dựng chính sách và tổ chức thi hành pháp luật; và Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ chịu trách nhiệm quản lý nhà nước về ngành, lĩnh vực được phân công; tổ chức thi hành và theo dõi việc thi hành pháp luật liên quan đến ngành, lĩnh vực trong phạm vi cả nước. Theo đó, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ không quyết định các vấn đề cụ thể thuộc trách nhiệm của các Bộ, ngành theo phân công của Chính phủ và những vấn đề thuộc trách nhiệm của chính quyền địa phương trong phạm vi đã được phân cấp, phân quyền.

Với yêu cầu nhiệm vụ nêu trên, về cơ bản, các Bộ, cơ quan ngang Bộ cần rà soát các quy định của pháp luật chuyên ngành để sửa đổi, bổ sung và phân định rõ nhiệm vụ, quyền hạn của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các

Bộ, ngành và chính quyền địa phương. Tuy nhiên, để bảo đảm tính khả thi và tập trung tháo gỡ các vướng mắc, khó khăn trước mắt theo đề nghị của các Bộ, ngành và địa phương, Chính phủ thống nhất như sau:

1.1. Về phân quyền

Các ngành, lĩnh vực cần hoàn thiện các quy định về phân quyền quản lý nhà nước giữa Trung ương và địa phương.

(1) Ngành, lĩnh vực Kế hoạch và đầu tư: Đầu tư; đầu tư công; đầu tư theo phương thức đối tác công tư; đấu thầu, thống kê (05 luật³⁶).

(2) Ngành, lĩnh vực Tài chính: Tài chính - ngân sách nhà nước; tài sản công; quản lý, sử dụng vốn nhà nước đầu tư vào sản xuất, kinh doanh tại doanh nghiệp; giá (04 luật).

(3) Ngành, lĩnh vực Giao thông vận tải: Đường bộ (đường cao tốc, đường quốc lộ); đường sắt (đường sắt đô thị); hàng không (03 luật).

(4) Ngành, lĩnh vực Xây dựng: Nhà ở (01 luật).

(5) Ngành, lĩnh vực Tài nguyên và Môi trường: Đất đai; khoáng sản; biến đổi khí hậu (03 luật).

(6) Ngành, lĩnh vực Thông tin và Truyền thông: Chính phủ số; công nghiệp công nghệ số; giao dịch điện tử và kinh tế số; báo chí; tần số vô tuyến điện (05 luật).

(7) Ngành, lĩnh vực Lao động - Thương binh và Xã hội: Bảo hiểm xã hội (01 luật).

(8) Ngành, lĩnh vực Văn hóa, Thể thao và Du lịch: Điện ảnh; di sản văn hóa (02 luật).

(9) Ngành, lĩnh vực Khoa học và Công nghệ: Công nghệ cao (01 luật).

(10) Ngành, lĩnh vực Giáo dục và Đào tạo: Giáo dục (01 luật).

(11) Ngành, lĩnh vực Y tế: Dân số; y tế dự phòng; khám chữa bệnh (tổ chức thi và cấp chứng chỉ hành nghề khám chữa bệnh); an toàn thực phẩm; bảo hiểm y tế (05 luật).

(12) Ngành, lĩnh vực Tư pháp: Xử lý vi phạm hành chính (01 luật).

(13) Ngành, lĩnh vực Thanh tra: Thanh tra (01 luật).

1.2. Về phân cấp

a) Các ngành, lĩnh vực cần hoàn thiện các quy định về phân cấp giữa Chính phủ với các Bộ, cơ quan ngang Bộ

(1) Ngành, lĩnh vực Kế hoạch và Đầu tư: ODA (01 nghị định).

³⁶ 04 luật (Luật Đầu tư công; Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư (PPP); Luật Đầu tư; Luật Đấu thầu) đã được Bộ Tư pháp chủ trì, phối hợp với Bộ Kế hoạch và Đầu tư tổng hợp trong quá trình xây dựng 01 luật sửa 07 luật liên quan (đang trình Quốc hội).

(2) Ngành, lĩnh vực Tài nguyên và Môi trường: Biển và hải đảo (01 nghị định).

(3) Ngành, lĩnh vực Thông tin và Truyền thông: Tần số vô tuyến điện (01 nghị định).

(4) Ngành, lĩnh vực Lao động – Thương binh và Xã hội: Trẻ em; người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng (02 nghị định).

(5) Ngành, lĩnh vực Văn hóa: Văn hóa (01 Nghị định).

(6) Ngành, lĩnh vực Đối ngoại: Lãnh sự (01 nghị định).

(7) Ngành, lĩnh vực Tư pháp: Pháp luật quốc tế (01 nghị định).

(8) Ngành, lĩnh vực Thanh tra: Kiểm soát quyền lực (01 nghị định).

b) Các ngành, lĩnh vực cần hoàn thiện các quy định về phân cấp giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, cơ quan ngang Bộ với chính quyền địa phương

(1) Ngành, lĩnh vực Kế hoạch và đầu tư: ODA; phát triển kinh tế vùng (01 nghị định và 02 quyết định của Thủ tướng Chính phủ).

(2) Ngành, lĩnh vực Tài chính: Tài chính - ngân sách nhà nước; thu tiền sử dụng đất; tín dụng đầu tư (03 nghị định).

(3) Ngành, lĩnh vực Công Thương: Công nghiệp (01 nghị định).

(4) Ngành, lĩnh vực Nông nghiệp và phát triển nông thôn: Chăn nuôi; lâm nghiệp (02 nghị định và 01 quyết định của Thủ tướng Chính phủ).

(5) Ngành, lĩnh vực Giao thông vận tải: Đường bộ (đường cao tốc, đường quốc lộ); đường sắt; đường thủy nội địa; an toàn giao thông; kết cấu hạ tầng giao thông; vận tải; quản lý phương tiện, thiết bị tham gia giao thông (10 nghị định và 19 thông tư).

(6) Ngành, lĩnh vực Xây dựng: Hoạt động đầu tư xây dựng; phát triển đô thị; quản lý chất lượng công trình xây dựng (03 nghị định; 02 quyết định của Thủ tướng Chính phủ).

(7) Ngành, lĩnh vực Tài nguyên và Môi trường: Tài nguyên, môi trường biển và hải đảo (01 nghị định).

(8) Ngành, lĩnh vực Thông tin và Truyền thông: Bưu chính, viễn thông; tần số vô tuyến điện; (02 nghị định và 02 thông tư).

(9) Ngành, lĩnh vực Lao động - Thương binh và Xã hội: Quản lý người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng; trẻ em; phòng, chống tệ nạn xã hội; an toàn vệ sinh lao động (07 nghị định và 07 thông tư).

(10) Ngành, lĩnh vực Văn hóa, Thể thao và Du lịch: Gia đình; văn hóa cơ sở (02 nghị định).

(11) Ngành, lĩnh vực Khoa học và Công nghệ: Tiêu chuẩn và quy chuẩn kỹ thuật; tiêu chuẩn, đo lường và chất lượng sản phẩm, hàng hóa; hoạt động khoa học và công nghệ (02 nghị định và 04 thông tư).

(12) Ngành, lĩnh vực Giáo dục và Đào tạo: Giáo dục, giáo dục đại học (04 nghị định).

(13) Ngành, lĩnh vực Y tế: Dược; thiết bị y tế (02 nghị định).

(14) Ngành, lĩnh vực Đối ngoại: Lãnh sự (01 nghị định).

(15) Ngành, lĩnh vực Nội vụ: Tổ chức bộ máy (01 nghị định).

(16) Ngành, lĩnh vực Thanh tra: Kiểm soát quyền lực (01 nghị định).

1.3. Tổng hợp các văn bản quy phạm pháp luật cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới để thực hiện phân cấp, phân quyền (Phụ lục), gồm:

a) Tổng số **33 Luật**³⁷ cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới (năm 2021: 06 luật; năm 2022: 10 luật; năm 2023: 06 luật; năm 2024: 02 luật; năm 2025: 08 luật; năm 2026-2030: 01 luật), trong đó:

- **04 luật** (Luật Đầu tư công; Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư (PPP); Luật Đầu tư; Luật Đầu thầu) đã được Bộ Tư pháp chủ trì, phối hợp với Bộ Kế hoạch và Đầu tư tổng hợp trong quá trình xây dựng 01 luật sửa 07 luật liên quan (đang trình Quốc hội).

- **29 luật** còn lại sẽ được ban hành theo chương trình xây dựng luật, pháp lệnh hằng năm (do các Bộ quản lý ngành, lĩnh vực chủ trì báo cáo Chính phủ đề trình Quốc hội).

b) **Một số Nghị quyết** của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội: Bộ Kế hoạch và Đầu tư chủ trì, phối hợp với Bộ Tài chính, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Xây dựng, Bộ Tài nguyên và Môi trường và các địa phương liên quan đề xuất theo chủ trương của Bộ Chính trị và yêu cầu phát triển của một số địa phương.

c) Tổng số **46 Nghị định** của Chính phủ cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới (năm 2021: 03 nghị định; năm 2022: 32 nghị định; năm 2023: 04 nghị định; năm 2024: 05 nghị định; năm 2025: 02 nghị định)³⁸. Trên cơ sở phương

³⁷ Trong đó có 10 luật (thuộc 04 ngành, lĩnh vực) trùng với các luật do Văn phòng Chính phủ và 17 luật (thuộc 12 ngành, lĩnh vực) trùng với các luật do Bộ Tư pháp rà soát, tổng hợp và 05 luật theo Nghị quyết số 50/NQ-CP ngày 20/5/2021 của Chính phủ.

³⁸ **08 nghị định** thuộc 07 ngành, lĩnh vực (thực hiện phân cấp giữa Chính phủ với các Bộ, cơ quan ngang Bộ), gồm: (1) Kế hoạch và Đầu tư (01 nghị định – A.1); (2) Tài nguyên và Môi trường (01 nghị định – A.8); (3) Thông tin và Truyền thông (01 nghị định – A.2); (4) Lao động – Thương binh và Xã hội (02 nghị định

pháp xây dựng 01 nghị định sửa đổi nhiều nghị định trong cùng 01 nhóm ngành, lĩnh vực, **đề xuất xây dựng 25 nghị định trong từng năm** như sau:

(1) Năm 2021 (03 nghị định): Ngành, lĩnh vực thông tin và truyền thông (02 nghị định); Ngành, lĩnh vực kế hoạch và đầu tư (01 nghị định).

Đề xuất xây dựng 02 nghị định đối với 02 ngành, lĩnh vực.

(2) Năm 2022 (32 nghị định): Ngành, lĩnh vực lao động – thương binh và xã hội (06 nghị định); Ngành, lĩnh vực đối ngoại (02 nghị định); Ngành, lĩnh vực nội vụ (01 nghị định); Ngành, lĩnh vực tư pháp (01 nghị định); Ngành, lĩnh vực giao thông vận tải (08 nghị định); Ngành, lĩnh vực xây dựng (03 nghị định); Ngành, lĩnh vực khoa học và công nghệ (02 nghị định); Ngành, lĩnh vực tài chính (02 nghị định); Ngành, lĩnh vực công thương (01 nghị định); Ngành, lĩnh vực giáo dục và đào tạo (04 nghị định); Ngành, lĩnh vực y tế (02 nghị định);

Đề xuất xây dựng 14 nghị định³⁹ đối với 11 ngành, lĩnh vực.

(3) Năm 2023 (04 nghị định): Ngành, lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn (01 nghị định); Ngành, lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch (02 nghị định); Ngành, lĩnh vực thông tin và truyền thông (01 nghị định).

Đề xuất xây dựng 03 nghị định đối với 03 ngành, lĩnh vực.

(4) Năm 2024 (05 nghị định): Ngành, lĩnh vực tài chính (01 nghị định); Ngành, lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn (01 nghị định); Ngành, lĩnh vực giao thông vận tải (02 nghị định); Ngành, lĩnh vực thanh tra (01 nghị định).

Đề xuất xây dựng 04 nghị định đối với 04 ngành, lĩnh vực.

(5) Năm 2025 (02 nghị định): Ngành, lĩnh vực tài nguyên và môi trường (01 nghị định); Ngành, lĩnh vực lao động - thương binh và xã hội (01 nghị định).

Đề xuất xây dựng 02 nghị định đối với 02 ngành, lĩnh vực.

d) Tổng số **03 Quyết định** của Thủ tướng Chính phủ (năm 2022), trong đó: Ngành, lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn (01 quyết định); Ngành, lĩnh vực kế hoạch và đầu tư (02 quyết định).

đ) Tổng số **22 Thông tư** của Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ (năm 2021: 01 thông tư; năm 2022: 21 thông tư). Các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ chủ động ban hành để phân cấp quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực cho chính quyền địa phương.

– A.3 và A.9); (5) Văn hóa, Thể thao và Du lịch (01 Nghị định – A.6); (6) Đối ngoại (01 nghị định – A.4); (7) Tư pháp (01 nghị định – A.5); các Bộ thực hiện ngay khi Chính phủ ban hành Nghị định quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của các Bộ này.

³⁹ Mỗi ngành, lĩnh vực: Đối ngoại, giáo dục và đào tạo, tài chính 02 nghị định.

Việc sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới các văn bản quy phạm pháp luật trong các ngành, lĩnh vực nêu trên thực hiện như sau:

- Đối với các Luật, Pháp lệnh, Nghị quyết của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới thì Bộ Tư pháp chủ trì với các cơ quan liên quan khẩn trương tổng hợp, báo cáo Chính phủ để báo cáo Quốc hội đưa vào Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh, nghị quyết hằng năm và xem xét, quyết định theo thẩm quyền để cụ thể hóa các nội dung phân quyền quản lý nhà nước giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ, ngành và chính quyền địa phương.

- Đối với các Nghị định của Chính phủ, Quyết định của Thủ tướng Chính phủ cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới thì các Bộ, cơ quan ngang Bộ được giao chủ trì có trách nhiệm sớm trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định để cụ thể hóa các nội dung phân cấp theo ngành, lĩnh vực.

- Đối với các Thông tư cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới thì các Bộ, cơ quan ngang Bộ cần chủ động ban hành theo thẩm quyền để cụ thể hóa các nội dung phân cấp theo ngành, lĩnh vực.

2. Rà soát, sửa đổi, bổ sung và hoàn thiện các quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy của các Bộ, ngành và địa phương, gắn phân cấp, phân quyền với việc tiếp tục đẩy mạnh cải cách hành chính, nhất là cải cách thủ tục hành chính, đẩy nhanh việc thực hiện dịch vụ công trực tuyến mức độ 4, phấn đấu năm 2022 đạt 100% các thủ tục đủ điều kiện đạt mức độ 4, nâng cao chất lượng công vụ, công chức và cơ cấu lại đội ngũ công chức, viên chức đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ chính trị trong tình hình mới, nhất là việc tăng cường trách nhiệm, kỷ luật, kỷ cương hành chính trong thực thi công vụ và trách nhiệm của người đứng đầu, trong đó:

2.1. Trên cơ sở hoàn thiện các quy định về phân cấp, phân quyền, các cơ quan trong hệ thống tổ chức hành chính nhà nước từ Trung ương đến địa phương có trách nhiệm rà soát lại tổ chức bộ máy, vị trí việc làm, điều chỉnh số lượng biên chế cho phù hợp để thực hiện có hiệu quả các quy định về phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước, tránh việc đã chuyển giao nhiệm vụ nhưng vẫn giữ nguyên tổ chức bộ máy và biên chế.

2.2. Bố trí đủ các nguồn lực và điều kiện cần thiết khác để các cơ quan, tổ chức sau khi được sắp xếp, kiện toàn có đủ điều kiện thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn được giao, bảo đảm phù hợp với quy định của Luật Tổ chức Chính phủ năm 2015, Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019).

3. Hoàn thiện các quy định về quy hoạch, tiêu chuẩn, quy chuẩn, tiêu chí, điều kiện, định mức kinh tế - kỹ thuật, cơ chế kiểm soát giá, phí đối với các dịch vụ công thuộc ngành, lĩnh vực. Trên cơ sở đó, tiếp tục rà soát, đơn giản hóa các thủ tục hành chính, loại bỏ các quy định phải có ý kiến thỏa thuận, chấp thuận, xin ý kiến, cho phép của cơ quan nhà nước cấp trên đối với những vấn đề đã được quản lý trên cơ sở quy hoạch và xác định rõ tiêu chuẩn, quy chuẩn tiêu chí, điều kiện, định mức kinh tế - kỹ thuật và đã được phân cấp, phân quyền quản lý. Các nội dung này chủ yếu được quy định trong các văn bản hướng dẫn thi hành luật, theo đó các Bộ quản lý ngành, lĩnh vực có trách nhiệm trình Chính phủ quyết định hoặc quyết định theo thẩm quyền.

4. Hoàn thiện cơ chế, chính sách đặc thù để phát triển các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương theo chủ trương của Bộ Chính trị để phát triển các địa phương này trở thành động lực tăng trưởng kinh tế của vùng, miền, đặc biệt là các địa phương tự bảo đảm ngân sách. Theo đó, các địa phương có trách nhiệm chủ động xây dựng Đề án và đề xuất các cơ chế, chính sách cụ thể và các nội dung cần phân cấp, phân quyền để trình cấp có thẩm quyền quyết định, bảo đảm tính khả thi và tổ chức thực hiện có hiệu quả.

5. Tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát và kiểm soát quyền lực đối với các cơ quan quản lý nhà nước từ Trung ương đến địa phương trong việc thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn theo phân cấp, phân quyền, trong đó:

5.1. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra đối với các nội dung quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực để kịp thời nắm bắt các vướng mắc, khó khăn và xử lý các vi phạm trong quá trình tổ chức thực hiện các quy định về phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước.

5.2. Hoàn thiện cơ chế kiểm soát quyền lực, bảo đảm thẩm quyền đi đôi với trách nhiệm, đặc biệt là trách nhiệm giải trình trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ được phân cấp, phân quyền.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Các Bộ, cơ quan ngang Bộ tập trung thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm sau:

1.1. Xây dựng kế hoạch tổ chức triển khai thực hiện, chủ động đề xuất cấp có thẩm quyền ban hành hoặc ban hành theo thẩm quyền các văn bản quy phạm pháp luật theo ngành, lĩnh vực cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới, bảo đảm phù hợp với quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu để đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước và đáp ứng yêu cầu phát triển các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương theo quy định của Đảng và của pháp luật.

1.2. Hoàn thiện các quy định về quy hoạch, tiêu chuẩn, quy chuẩn, tiêu chí, điều kiện, định mức kinh tế - kỹ thuật, cơ chế kiểm soát giá, phí các dịch vụ công thuộc phạm vi quản lý nhà nước theo phân công của Chính phủ. Trên cơ sở

đó, tiếp tục rà soát, đơn giản hóa các thủ tục hành chính, loại bỏ các quy định phải có ý kiến thỏa thuận, chấp thuận hoặc xin ý kiến của cơ quan nhà nước cấp trên đối với những vấn đề đã được quy định bằng tiêu chí, tiêu chuẩn, điều kiện, quy trình và đã được phân cấp, phân quyền quản lý.

1.3. Chịu trách nhiệm trước pháp luật và cơ quan nhà nước cấp trên trong việc thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn đã được giao; rà soát lại tổ chức bộ máy, vị trí việc làm, xác định số lượng biên chế phù hợp với nhiệm vụ, quyền hạn được giao, bảo đảm thực hiện tinh giản biên chế theo quy định của Đảng và của pháp luật.

1.4. Thực hiện thanh tra, kiểm tra, giám sát và định kỳ đánh giá, báo cáo Thủ tướng Chính phủ vào ngày 31 tháng 12 hàng năm việc thực hiện các nội dung đã phân cấp, phân quyền và đề xuất các nội dung sửa đổi, bổ sung cho phù hợp với trình độ quản lý, khả năng và điều kiện thực hiện phân cấp, phân quyền của từng vùng, miền, địa phương trong từng giai đoạn đối với từng ngành, lĩnh vực.

2. Bộ Tài chính xây dựng, hoàn thiện, đổi mới phân cấp quản lý ngân sách nhà nước, bảo đảm công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình; trong đó chú trọng phát huy vai trò chủ đạo của ngân sách trung ương, nhất là trong việc bảo đảm nguồn lực đầu tư phát triển các công trình kết cấu hạ tầng trọng yếu và phát triển liên kết vùng miền; đồng thời phát huy tính chủ động, đổi mới của ngân sách địa phương, tạo điều kiện cho các cấp chính quyền địa phương linh hoạt, sáng tạo trong sử dụng các nguồn lực hợp pháp phục vụ nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn, đặc biệt là các địa phương được Bộ Chính trị cho chủ trương nghiên cứu cơ chế quản lý tài chính, ngân sách đặc thù như: Thành phố Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Đà Nẵng, Cần Thơ, Thanh Hóa ..., góp phần tạo điều kiện cho các địa phương trọng điểm kinh tế có thêm nguồn lực thực hiện.

3. Bộ Tư pháp thực hiện các nhiệm vụ sau:

3.1. Thông qua công tác theo dõi, kiểm tra và xây dựng, thi hành văn bản quy phạm pháp luật của các Bộ, cơ quan ngang Bộ, kiến nghị, đề xuất loại bỏ các quy định phải có ý kiến thỏa thuận, chấp thuận, xin ý kiến, cho phép và sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới văn bản quy phạm pháp luật để thực hiện phân cấp, phân quyền quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực.

3.2. Chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành có liên quan tổng hợp các luật, pháp lệnh, nghị quyết của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới để thực hiện phân cấp, phân quyền quản lý nhà nước theo ngành, lĩnh vực, báo cáo Chính phủ trong quá trình xây dựng Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh hàng năm; theo dõi, đôn đốc việc sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới các văn bản quy phạm pháp luật trong danh mục đã được đưa vào

Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh hàng năm của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội và tổng hợp, báo cáo Chính phủ về kết quả thực hiện.

4. Bộ Nội vụ thực hiện các nhiệm vụ sau:

4.1. Theo dõi, đôn đốc việc triển khai thực hiện; tổng hợp, báo cáo Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ kết quả thực hiện và những vấn đề phát sinh trong quá trình thực hiện.

4.2. Tổng hợp tình hình thực hiện phân cấp quản lý nhà nước giữa Chính phủ với các Bộ, cơ quan ngang Bộ và giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, cơ quan ngang Bộ với chính quyền địa phương; trên cơ sở đó đề xuất việc điều chỉnh chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức, biên chế công chức cho phù hợp với nội dung phân cấp, phân quyền quản lý nhà nước theo từng ngành, lĩnh vực.

5. Thanh tra Chính phủ chủ trì, phối hợp với Bộ Nội vụ và các cơ quan, đơn vị có liên quan hoàn thiện cơ chế kiểm soát quyền lực; thanh tra, kiểm tra việc thực thi, chấp hành các quy định của pháp luật về phân cấp, phân quyền quản lý nhà nước tại các Bộ, ngành và các địa phương.

6. Ủy ban nhân dân cấp tỉnh thực hiện các nhiệm vụ sau:

6.1. Chịu trách nhiệm trước pháp luật và cơ quan nhà nước cấp trên trong việc thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn đã được phân cấp, phân quyền; rà soát lại tổ chức bộ máy, sớm hoàn thành xác định vị trí việc làm, bản mô tả và khung năng lực vị trí việc làm cán bộ, công chức, viên chức; xác định số lượng biên chế phù hợp với nhiệm vụ, quyền hạn được giao, bảo đảm thực hiện tinh giản biên chế theo quy định của Đảng và của pháp luật.

6.2. Căn cứ quy định của pháp luật chuyên ngành và quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp phân cấp trong quản lý nhà nước, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh xây dựng Đề án đẩy mạnh phân cấp, ủy quyền đối với Ủy ban nhân dân cấp huyện, cấp xã và cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, trình Hội đồng nhân dân cùng cấp thông qua trước khi ban hành Quyết định và tổ chức thực hiện theo quy định của pháp luật.

6.3. Tăng cường kiểm tra, thanh tra, giám sát và kiểm soát quyền lực đối với chính quyền địa phương cấp huyện, cấp xã và cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh trong việc thực hiện phân cấp, ủy quyền.

Trên đây là tổng hợp báo cáo kết quả thực hiện phân cấp, phân quyền quản lý nhà nước giai đoạn 2016-2021 và định hướng đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý nhà nước thời gian tới (kèm theo dự thảo Nghị quyết của Chính phủ) để Hội nghị nghiên cứu, thảo luận và thống nhất thực hiện./.